Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 123 **Neljapäewal, 7. mail 1931.** **Tänast lehte 6 leheküige** **75. aastakäik.**

A-S. ROYAL-FILMI KINO

«Athena»

Wiimased päevad. — Esietendus. Tallinnas ja Tartus laineid löönud valgusfilm!

«Armastuse kapriisid»

(Tema Kõrgus käseb).

Peaosades: **Käthe v. Nagy, Willy Fritsch, Reinhold Schünzel.**

Lisana: Micki põhjanabal ja UFA.

Algus kell 5.30, pühadel kell 2.30 p. l.

EELTEADE: Järgmine eeskava:

„JUMALATE LEMMIK"

Peaosades: **E. Jannings, Renate Müller, O. Tschechova.**

Autoõnnetuse wiimane ohwer leiti.

Sõidu algataja Aleksander Wanaase laip tuli wee peale.

Kolmekuningapäewal aset leidnud suure autoõnnetuse ohwritest oli Emajõgi wälja annud kõik peale ühe — sõidu algataja Aleksander Wanaase. Teised, kauem wees olnud, tulid kewadel, jõe lahtimineku ajal wee peale, kuid senini jäi kadunuks ülalnimetatu. Kuna Emajões nüüd mitu nädalat suurwesi ja wool õige suur, oldi kõikjal arwamisel, et Wanaase laip on woolust kantud juba Peipsini. Keegi ei uskunud laiba püsimist pealpool Wabadussilda, seda enam, et wesi juba soe ja laip wee peale pidi kerkima.

Laip leiti lodja juurest.

Kolmapäewal enne kella kahte märkas lotjade ja paatide juures töötaw maaler, et lodja taga seisab mingi tume kogu. Uudishimust aetuna hakkas ta kogu lähemalt waatama. Lodja liigutamisega tõusis inimese pea wee peale. Oli selge, et tegemist on autoõnnetuse ohwriga. Kohe teatati leiust Reederi ja Koppa paadisadamasse, kust paat laiba juure saadeti ja laip kaldale juhiti.

Leiukoht

asub mõni süld ülewalpool paadisadamat. Peab arwama, et weewool laiba tõi kalda äärest seiswa lodja wastu, kus see seisma jäi ja lodja liikumisega wee peale tõusis. Wool on laiba sinna kannud, kuid enne sinnajõudmist tuli tal ristelda Emajões, sest wool on õnnetusekohast kuni leiukohani sealpool kaldal ja pöörab siis Uniweri lauawabriku suunas. Miks laipa warem ei nähtud, tuleb seletada sellega, et laip ujus wee all ja kiire weejooksuga on weepind must ja ei anna ujujat wälja. Ka wõis laip juba mitu päewa lodja taga seista.

Aleksander Wanaase.

Politsei ja kohtuwõimud

tulid peale leidu kohe õnnetuskohale. Sinna kogus ka rohkesti pealtwaatajaid. Omaksed tulid hiljem. Uppunu keha ja nägu olid tursunud ja laibas tunti riietuse järele ära Aleksander Wanaase. Ka oli tunnusmärgiks seotud käsi, sest A. W. oli enne sõitu wigastanud käe ja see seisis sidemes. A. W. oli 22-aastane ja teenis A. Le Coq'i õllewabrikus.

Peale kohapealset ülewaatust toimetati laip anatoomikumi lahkamisele.

Seega on päewawalgele tulnud kõik autoõnnetuse ohwrid. Harwa hoiab jõgi oma ohwreid nii kaua enda rüpes.

Lennuõnnetuse ohwrid maetakse Tartu.

Leinamajaks Tartu lennuangaar.

Lennuõnnetuse ohwrite major Sööti ja weltweebel Sepa omaksete nõusolekul maetakse mõlemad hukkunud lendurid Tartu. Matmise päew on kindlaks määratud reede peale.

Kolmapäewal kell 5 p. l. asetati puusärgid Tallinna jaamas rongile Tartu saatmiseks. Arasaatmine Tallinnast sündis sõjawäeliste auawaldustega. Rong jõuab Tartu neljapäewa hommikul kell ½7. Kaaslased ja wäeosade esitajad tulewad jaama kella 8, mil põrmud leinarongis, sõjawäeliste auawaldustega toimetatakse Tartu aerodroomile angaari. Angaar on sisse seatud leinamajana.

Matmine on ettenähtud reedel. Diwisjoni ülem major Sööti põrm sängitatakse Tartu Maarja surnuaiale, kuna weltweebel Sepp Tartu Pauluse surnuaiale. Matmine sünnib sõjawäeliste auawaldustega. Kas matusetalitusi peetakse ühel ajal wõi eriaegadel, ja mis kella ajal nimelt, selgub neljapäewal.

*

Puusärkipanek oli kaitsewäe haigemajakabelis teisipäewa õhtul kell 7. Waimuliku talituse pidas õpetaja Sternfeldt. Kirstupanemisel wiibisid peale lähkunute abikaasade ja Tallinnas elutsewate lähemate omakste, kaitseminister A. Kerem, Tallinna garnisoni ülem kindral Jonson, õhukaitse ülem kol. Tomberg, lennuwäe ohwitserid, haigemaja personal ja palju teisi. Arasaatmise waimuliku talituse haigemajas pidas õpetaja Stokholm. Selle järele asetati puusärgid lennukitele, nagu see kombeks lennuwäelaste matustel. Lennukite ette on rakendatud hobused. Arasaatmisest wõtsid osa peale abikaasade, wanemate ja lähemate omaksete kaitseminister, garnisoni ülem, õhukaitse ülem ja kõik Tallinnas asuwad lennuwäe ohwitserid. Saatmas oli ka pataljon kaitsewäge ja palju rahwast. Leinarong liikus kaitsewäe haigemajast Juhkentali tn. kaudu Wabadusplatsile ning pöördus sealt, kesklinnast läbiminemata, Waksali puisteed mööda jaama. Jaamas asetati puusärgid rongile ja saadeti Tartu.

Metsanädala awaaktus.

Kolmas metsanädal leiab aset 10.—17. maini. Awaaktus leiab aset Tallinnas kinoteater „Modernis". Seal esinewad könedega kella 12 ajal põllutööminister Jürmann, metsadewalitsuse direktor J. Luik ja dr. rer. for. K. Werberg (mitte Kerberg, nagu warem eksikombel tähendatud). Selle järele esinetakse soome metsaasjanduse filmiga. Metsapäewa korraldamiseks kohtadel on esinetud rohkete järelpärimistega, eriti koolide poolt.

Haapsalu mudast seepi.

Haapsalu mudast on hakatud seepi walmistama. Selleks on kujundatud aktsiaselts „Timm", kelle asukoht Tallinnas. Wabrikus walmistatakse mudast wäga mitmekesiseid seepe. Wabrik on katsete najal selgitanud, et nendel seepidel on palju häid omadusi, mis teistel seepidel puuduwad. Ettewõtjad on arwamisel, et nad suuremal arwul siiuwalmistatud mudaseepe ka wälismaale saawad saata.

Põllumeeste seltside koostöö.

Lõuna-Eesti põllumeeste seltsid on wiimasel ajal tihedat koostööd üles näidanud. Wiimasel ajal on waimline koostöö ka üksteise majanduslikuks aitamiseks wälja arenenud. Nii määras neil päewil Elistwere-Wedu põllumeeste selts Tartu põllumeeste seltsile kui laialdasemale keskkohale suurema toetussumma. Samasuguseid toetussumme on lubanud ka teised põllumeeste organisatsioonid.

Tartu põllumeeste selts omalt poolt on pakkunud kohalikkudele põllumeeste seltsidele mitmesugust kaasabi könekoosolekute korraldamisel jne.

Eesti Ühistegelise Liidu Ühistegewuskool 10-aastane

„10 aastat kutselist kaswatustööd" nii on äsjailmunud albumi nimi, mis wälja antud E. ühistegelise Liidu ühistegewuskooli 10-aastase tegewuse puhul. Kutselise hariduse lewimine ei ole meil suutnud weel mitte ammu hoogu wõtta, seda enam wäärib tähelepanu algatus sel alal, mis tegutseb juba pea wabariigi algupäewilt.

Nägusas rikkalikult piltidega illustreeritud albumis on toodud ülewaade kooli tegewusest ja arenemisest. Kool on peaasjalikult ettewalmistanud tegelaki ühistegelistele asutistele, nagu raamatupidajaid, asjaajajaid ühispankadele, piimaühingutele ja ärijuhid ühiskauplustele j. t. Peale selle ülewaade kooli töö- ja õppekawast, kirjutiji end. õpilasilt jne.

Suurejooneline soome-eesti õhtu Budapesti raadios.

Budapestist teatata'se: Kolmapäewal, 13. mail kell 22 korraldatakse Budapesti stuudios suur Soome-Eesti õhtu, mille eesmärk on 4. Soome-Ugri kultuurkongressi propageerimine. Könelewad dr. Aladár Bán kultuurkongressist ja professor dr. Stefan Csekey teemil „Ungari ja sugurahwad". Kuuldawasti alustab prof. Csekey oma ungari könega eesti keeles, ja see juhtumine oleks esimene, et Budapesti ringhäälinguist on kuulda eesti keelt ning eesti muusikat. Könede wahel kantakse ette soome ja eesti muusikapalasid Budapesti ülikoolide koorides, Melles'i keelpillidekwarteti ja kunstnikkude Annus Havas'i ning Gitta Kartner'i poolt. Wiiuldaja Havas on ka Eestis tuntud oma 1930. aasta esinemise kaudu. Budapesti raadiõõhtu wastu on suur huwi, sest see on Budapesti kõwa saatejaamast tõtru mõõdu Eestis kui ka Soomes wäga hästi kuulda.

Briand sammub wõidurada.

Wõit wälisministrina, mis tõotab wiia presidendi toolile.

Pariisist, 6. mail. (Trj.) Wälisminister Briand on saawutanud tähtsa wõidu, mis suurendab wäljawaateid tema wõiduks eelseiswal nädalal peetawatel wabariigi presidendi walimistel. Briandi nõudmisel otsustas saadikutekoda teisipäewasel koosolekul suure häälteenamusega, et enne wabariigi presidendi walimisi tuleb saadikutekojas arutada Prantsusmaa wälispolitilist seisukorda. Sellega awaneb Briandil wõimalus wastata kõigile etteheidetele, mis on ühenduses Saksa-Austria tolliliidu küsimusega tehtud tema wälispolitilisele taktikale. On ette näha, et pärast waidlusi Briandile suure häälteenamusega awaldatakse usaldust ja et sellele peab järgnema Briandi seadmine kandidaadiks wabariigi presidendi kohale.

Wälisministri wastased panid kõik rattad käima, et ära hoida waidlusi wälispolitika üle enne presidendi walimisi. Enne saadikutekoja koosolekut pidas walitsus erikoosolekut, arutades Briandi nõusolekut wastata arupärimistele wälispolitilistes küsimustes. Briandi kõne on nähtawasti walitsuses põhjalikult läbi arutatud ja leiab teiste ministrite täit heakskiitmist.

Saadikutekoja koosolekul wõeti wastu resolutsioon, mis awaldab

polehoidu Hispaania wabariiklikule walitsusele.

Peaminister Laval esines teadaandega, et walitsus pooldab samasugust resolutsiooni. Ühenduses sellega oli aga saadikutekojas ägedad kokkupõrked sotsialistide ja kommunistide wahel, kuna kommunistid resolutsiooni ägedalt arwustasid. Sealjuures tuli isegi käsitsi kokkupõrkeid rahwasaadik Antonelli ja Marty wahel.

Madriid-Genf-Barcelona.

Genfist, 6. mail. (Trj.) Rahwasteliidu ringkondades terwitatakse rõõmuga Hispaania walitsuselt tulnud teadaannet, et uue walitsuse wälisminister Lerroux tuleb isiklikult osa wõtma rahwasteliidu nõukogu eelseiswast istangjärgust. Selles nähakse tunnistust, et Hispaania uus walitsus tahab rahwasteliidu tegewusest hoopis elawamalt osa wõtta, kui kuningriiklik Hispaania.

Ühenduses sellega on uuesti üles kerkinud tulewal aastal peetawa wäewähenduse konwerentsi koha küsimus. Arwatakse, et seisukorra paranemisega Hispaania sisepolitikas on kaswanud wäljawaated konwerentsi ärapidamiseks Barcelonas.

Geolin

parim metallipuhastaja

Esitus: Firma «Karu» Tallinnas, S. Tartu m. nr. 6, tel. 310-99.

Kohvik „Salve"

Reedel, 8. mail

hra V. Sivers'i ja prl. L. Adler'i tantsu-õhtu

Algus kell 8. — Laudade ettetellimine kuni kl. 4. Alates 7. maist muusika ka päeval kl. 12—½2.

Melange kohvitööstus

asub nüüd Ala tän. nr. 32

KAUBATARVITAJAD!

pidage meeles, et suurim, parim ja odavam riidekaupade sisseostu koht

Kewade-hooajaks

on riidekaubaladu

Tschernov, Luksep & Ko.

Tartus, Kaubahoov nr. 6/7.

ADVOKAAT

HANS AINSON

võtab nüüd vastu Riia tän. 6, telef. 5-86.

„Wanemuise" direktori t. t. A. Sunne.

Dramaturgi otsimisel tehti ettepanek W. Mettusele.

Teatawasti tekkis „Wanemuise" teatri juhtimisel selle tõttu oluline muudatus, et senine direktor W. Mettus 1. juulist s. a. arwates enam omale kohale ei jää. Seltsi juhatus otsis juba mõnda aega uut direktori-kandidaati. Kuuldawasti on pikemalt ja tõsisemalt kõne all olnud ainult mõned isikud, sest teadupärast ei ole walik inimestest, kes teatrit juhtida wõiks, meil kuigi suur. Weel rohkemgi — „Wanemuise" otsingud tõendawad, et teatrile sobiwa ja igatpidi wastuwõetawa direktori leidmine koguni suurte raskustega wõib seotud olla. Sedasama tundis läinud aastal ka Tallinna „Estonia".

Üks kõneall olnud kandidaatidest, keda muidu kohaseks leitud, on teatri juhtimises üsna radikaalseid muudatusi nõudnud, mis-sugused põhimõtted ka teatritegelaste kongressil üles seati ja mille läbiwiimiseks „Wanemuisel" oma põhikirja muuta oleks tulnud. Sellepärast oldudki sunnitud nimetatud kandidaadist loobuma.

Lõpuks on seltsi juhatus peatuma jäänud praeguse „Wanemuise" näitleja A. Sunne kandidatuuri juure, kellele teisipäewa õhtul ettepanek tehti, hakata „Wanemuise" direktori kohustetäitjaks. Hra Sunne on ettepanekule wastanud jaatawalt.

Dir. Mettuse ajal puudus „Wanemuisel" dramaturg, mis-sugused kohustused laiusid ka direktori õlgadel. Hra Mettuse lahkumisega direktori kohalt muutub aga paratamatuks dramaturgi palkamine. See on jällegi küsimus, mida kerge lahendada pole. Mitmesuguseid isikuid kaaludes on „Wanemuise" juhatus lõpuks otsustanud pöörduda W. Mettuse poole ettepanekuga, kas tema ei leiaks siiski wõimalikuks jääda „Wanemuise" teatri teenistusse edasi dramaturgi ja lawastajana. Hra Mettus ei ole weel küll mitte lõplikku wastust annud, kuid loodetakse, et tema „Wanemuise" teenistusse edasi jääb.

Näitlejate koosseisus tahetakse mitmesuguseid muudatusi ette wõtta ja uusi jõude juure tuua, milleks läbirääkimised käimas.

Lehtses häwitas tuli terwe talu.

Häwinesid hooned, wili, põhk, kraam, rehepeksugarnituur, traktor ja neli hobust.

Kesknädala öösel kella kahe ajal põles maani maha Lehtse wallas asuw Mardi talu. Sisse põles 4 hobust, traktor, rehepeksugarnituur, kõik wili, põhk ja heinad. Elanikud pääsesid wiimasel silmapilgul. Arwatakse, et tuli sai alguse laadalistelt.

*

Kolmapäewal peeti Tapal laata. Õhtul tulid kolm laadalist kolme hobusega Lehtse walda Moe küla Elmar Markowile kuuluwasse Mardi tallu öömajale. Hobused asetati rehe alla, kus olid ka talu hobused. Laadalised ise asusid magama talu kööki. Õhtul söödeti hobuseid ja talus algas unerahu. Korraga kuulis üks laadalistest mingisugust praginat. Wälja waatama minnes selgus, et hoone, kus nad asuwad, on tules. Tuli oli alanud rehealuse-talli osas, mis oli eluruumidega ühe katuse all. Õnnetuse peale äratati kohe pererahwas, kes magas oma tubades. Perenaine minestas toast wäljatulles uksesawausele ja jäi sinna lamama. Alles siis, kui kuumus juba lähedale tuli, wirgus ta ja suutis end päästa. Wiimasel silmapilgul päästeti ka kaks last põlewast majast.

Tuli lagunes suure kiirusega üle terwe hoone. Selle tõttu ei saadud päästa ka rehe all olewaid hobuseid. Tules hukkus neli hobust. Üks neist kuulus peremehele, kolm laadalistele. Samas hoones asusid ka traktor, rehepeksugarnituur ja põhk ning toakraam. Ka kõrwalhooneid ei läinud korda päästa ja nii wõtsid järjest tuld ait, laudad ja puukuur. Lautadest suudeti loomad päästa, kuid heinad ja põhk jäi tulle. Samuti põles aita kõik wili. Tule edenemist wõimaldas hoonete peal asuw põhk ja heinad. Pealegi plahwatas traktori bensiinipaak, mis tule igale poole laiali ajas.

Kogu kahju hinnatakse 13.680 kroonile. Hooned, traktor ja rehepeksugarnituur olid kindlustatud Ekas 8250 kr. wäärtuses. Kõik muu kraam oli kindlustatata.

Tule põhjusi asuti kohe selgitama. Arwatakse, et tuli sai alguse laadalistelt, kes wast hobuste talituse juures tulega hooletult ümber käisid. Kuid midagi kindlat ei teata.

Tüüfuse taud Läti-Poola piiril.

Läti katkestas ühenduse.

Riigast, 6. mail. Dagdast teatatakse, et Läti-Poola piiril on puhkenud tüüfuse taud. Eriti raskel kujul mässab tüüfus Druja linnas (Poolas), kus päewa jooksul konstateeriti 50 haigusjuhtu. Tüüfuse taud lewineb peaasjalikult uputuspiirkondades. Et tüüfuse lewinemist ja sissetoomist Lätisse takistada, kawatsetakse Läti-Poola piir igasugusele ühendusele sulgeda. Läti kodanikkudel on keelatud üle piiri käik.

Poola saatkond Lätis teatab, et ametlikku teadaannet tüüfuse puhkemisest Läti-Poola piiril ei ole ta weel saanud.

Teise sammu ootel.

Esimene tegelik samm krediidi odawamaks kegemise sihis on astutud. Kokkuleppel Eesti Pangaga otsustasid peaaegu kõik Tartu rahaasutused 1. maist alates hoiuprotsenti alla wiia 6—8 protsendile. Wähe hiljem järgnesid Tartule ka teised linnad, nii et praegu on alandamine läbi wiidud üldiselt.

Eriti wääris allakriipsutamist asjaolu, et see meie rahwamajanduse üldhuwides nii tarwilik üleminek jündis ilma wähem. raskusteta. Arwamisel, nagu wöiks allawiimisele järgneda hoiusummade tagasitömbamine pankadest selleks, et neid otsteed, ilma pankade wahetalituseta, juhtida krediiditarwitajate juure, ei ole kinnitust leidnud. Niipalju kui kuulda, pole sellesarnaseid nähtusi ette tulnud.

Ennem wöib tähele panna wastupidist, s. o. hoiusummade juurekaswu. Pankade otsust on wöetud kui paratamatut ja kui üksikutel juhtudel wöis tekkida ülewiimise mötteid, siis paralisseeriti nad warsti teadmisega, et alandamine on üldine.

Kuid loomulik püüd kapitalist rohkem sissetulekut saada sundis hindama teist wöimalust, mida seni tihtipeale wähemtähtsaks peeti. Mötleme siinkohal hoiusummade paigutamist tähtajalisele arwele. On küllalt iseloomulik, et huwi tähtajaliste arwete wastu pärast 1. maid on suurem kui waremalt. Waba summasid, mida otsekohe ei wajata, eelistame pidada tähtajalisel arwel, kus hoiuprotsent suurem, selle asemel, et neid hoida jookswal arwel.

Kui arwesse wötta, et käesolewa aasta alul, ühenduses tolleaegse üldise ärewa meeleoluga rahaturul, wastupidine tendents ilmsiks tuli, siis ei anna see muudatus mitte ainult tunnistust usalduse kaswust rahaasutuste wastu, waid ta kergendab ka märksa pankade seisukorda puhttehnilises mötes ja nende ülesannete täitmist, mis pankadel lasuwad.

Mida suurem jookswate arwete osatähtsus panga bilansis, seda suuremaid reserwe peab ta hoidma walmis, seda tundelikum on ta ootamatuste wastu, seda raskem on teha kalkulatsioone ning julgeoleku määramist krediteerimisel. Rahaturu sarnane reageerimine hoiuprotsendi alandamisele lubab oletada, et meil jookswate arwete summad on suuremad kui see normaalselt tarwilik ja et see tendents wiib loomuliku wahekorra jaluleseadmise poole.

Kuid selleks, et hoiuprotsendi alandamine tuleks otseseks kasuks rahwamajandusele, on tarwilik, et temale järgneks teine samm — laenuprotsendi alandamine. Esimene samm pole öieti muud kui ainult teise eelkäija ja see wiimane on siht.

Nagu kõigil weel meeles tohiks olla, wöeti ühispankade üleriikilisel päewal wastu üksmeelne otsus laenuprotsendi allawiimiseks ühistegelistes rahaasutistes 1. juulist s. a. alates. Aktsiapankade kohta see otsus ei olnud siduw. Ja kuna hoiuprotsendi allawiimine lahtiseks jäi, siis wöis tekkida küsimus, kas suudetakse küllaldasel määral ühist joont pidada siis, kui asutakse laenuprotsendi wähendamisele tegelikult. Niüd peale 1. maid ei tohiks sarnased kartused enam toitu leida. Tee on lahti. Millal see järgneb, selle kohta pole weel otsust tehtud, kuid loodame kindlasti, et teine ja tähtsam samm enese peale kaua oodata ei lase. Niipea kui on selgunud, et seisukorda une hoiuprotsendi juures wöib pidada kindlaks, — ja selleks on, nagu eelpool nägime, häid tundemärke — tuleb asja edasi wiia, ilma et tarwitseks warem määratud tähtpäewi ära ootama jääda. Tuleb meeles pidada, et isegi kawatsetud alanduse juures jääb meie laenuprotsent ikkagi kõrgemaks kui paljudes teistes maades ja küllalt koormawaks majanduse kandejõule.

Eesti elektrofitseerimiseks head wöimalused.

Olulisem küsimus — elektrienergia tarwitus ja mahutamine.

Standard Industrial Trusti esitaja A. Wafiadese seletused.

Praegu Eestis wiibiw Standard Industrial Trusti esindaja A. Wafiades andis ajakirjandusele järgmise jutuajamise ühenduses oma eeltöödega:

Narwa kose kasutamine elektri energia saawutamiseks on üks

soodsamatest ja odawamatest wöimalustest Euroopas,

wörreldes ehitustingimustega suuremate Norra, Schweitsi, Saksa j. t. weejöududega, mis wiimastel aastatel kasutamist leidsid. Tehniliselt ei ole sellepärast Narwa weejöu kasutamiseks mingisuguseid raskusi ja teoreetiliselt peaks Narwa koest elektrienergiat sellepärast odawamalt saawutada wöima, kui paljudes suuremates jöujaamades teistel maadel.

Narwa weejöu kasutamise küsimuse raskuspunkt ei ole sellepärast mitte selle kawa tehnilises läbiwiimises, waid elektrienergia mahutamises, tarwiliku hulga energia tarwitajate leidmises. 1929. a. kokkusetatud normaal kontsessiooni kawa nörkus seisab sellepärast asjaolus, et see energia mahutamise küsimuse täiesti lahtiseks jätab ja kontsessioonäärі seisukorda asetada wöib, et ta energiat äramahutada ei saa, kui kõik olemasolewad elektrijöujaamad oma tegewust endiselt jätkawad, wöi koguni laiendawad. Ei tahaks sellepärast uskuda, et rahailmas, kus teatawasti oldakse praegu wäga tagasihoidlik, nöus ollakse finantseerima kawa, mille renteerimine mitte ette kindel ei ole.

Narwa jöujaama wäljaehitus on ainult siis nihästi wälliskapitalile kui ka rahwamajanduslisest seisukohast öigustatud ja wöimalik, kui kindlustatud on jöujaamale sarnane koormatus, mille juures une jöujaama ehituse kogu investeeritud kapitali protsentisid ühes amortifitsiooniga tasuda sundab.

Teoreetilistel andmetel,

milliste kontrollimiseks ma praegu siin olen, wöiks sarnase tarwilisele koormatusele wastata ainult kogu Eesti praegune ja lähema tulewiku elektritarwidus, mille juures kõik praegu tegewad suuremad awalikud elektri jöujaamad seisma peaksid jääma ja ainult reserwina olema. Samadel teoreetilistel andmetel näib, et Narwa jöujaam sellel juhtumisel kanda jöuaks peale oma ehitustesse mahutatud kapitali ka kõikidesse seismajääwatesse jöujaamadesse inwesteeritud kapitali, kusjuures energia omahind mitte kõrgem ei tohiks olla, kui praegune. Seismajääwate jöujaamade omanikud ei tohiks selle juures mitte kahjusaajateks kujuneda, waid neile tuleb tasuda nende kapital ja neid warustada samahinnalise ,wöi odawama energiaga, kui see praegu neil enestel maksab.

Narwa jöujaama wäljaehituse rahwamajanduslik tähtsus peaks sellejuures seisma peaasjalikult asjaolus, et kõiki kulusid kandwa praeguse koormatuse juures üle poole Narwa jöujaama energiast wabaks jääks ja raisk-energia peaaegu mihagi ei maksaks, eriti alajaamade piirkondades. Tarwiduse suurenemisel oleks selle läbi wöimalik energia müügihinda automaatselt alandada, wöi jälle seda energia ülejääki eriliste odawate hindadega juhtida aladele, kus teised jöuallikad senini wöistlewad: pöllumajandus, eksporttööstus, kütteks jne.

See asjaolu peaks eriti Eestis tähtis olema, kus klimaatilised olud, looduswarade wähesus, tehniline puudulikkus, kapitali puudus jne. majanduselu peale takistawalt möjuma peaks ja teda teiste maadega liig wähe wöistluswöimeliseks tegewat näib. Produtseerimiskulude wähendamisel on sellepärast odawal energial otsustaw tähendus ja wöitlus odawa energia eest on praegu igalpool majanduselu esimene nöue.

Mis puutub n. n. „wäikese kontsessiooni“ küsimusse,

siis tähendab see kawa Narwa wabrikute poolt kose ekspluateerimisest ülejääwa energia kasutamist, ja on sellepärast tähendatud weejöu kasutamise kõige kasulikum osa. Kuna need praegused ülejäägid aga liig wäikesed suuremalatuslikuks kasutamiseks, siis saab seda kasutada ainult wäike osa tööstustest ja mundest majandusaladest, mis seega teistega wörreldes eesöigustatud seisukohta saaksid asetatud.

Wäikese kawa täieline realiseerimine ja wäljaehitamine sünniks pealegi sarnaselt, mis ainult osaliselt suure kawa juures ärakasutatud wöiks saada. Peaks siis hiljem suure kawa peale weeretatama ka kõik wäikese kawaga ühenduses olewad asjatud kulutused, siis tähendaks see lõputulemuses energia omahinna kallinemist kogu rahwamajandusele.

Suure kawa teostamine ei peaks aga siiski mitten n. n. wäikese kontsessiooni ümber kogunud ringkondi halwemasse seisukorda asetama,

kui praegu, waid nad peaksid suurelt jöujaamalt sama soodsa hinnaga energiat saama. Suure kawa teostamine tähendaks ainult, et mitte üksi wäikese kontsessiooni ringkonnad, waid kõik tähtsamad keskkohad üle maa sama soodsa hinnaga energiat saama peaksid, kui nemad.

Mis puutub turbarabadesse,

siis on ette näha ka nende kasutamise tarwidust elektrienergia saamiseks, kuna Narwa jöujaam üksi lähemas tulewikus, eriti teatawatel hooaegadel, kogu maa tarwidust üksi rahuldada ei suuda.

•

Lisaks nendele seletustele tähendas hra Wafiades, et see on tema isiklik arwamine küsimuse kohta eeltööde seisukohalt. Sellega ei taha tema mitte wäljendada mingit deklaratsiooni wöi otsust trusti poolt, waid tema ülesandeks olewat koguda informatsiooni ja andmeid ning neid kontrollida ja trustile esitada. Ka ei pea hra Wafiades tarwilikuks ega kohaseks awaliikuse ees lähemaid selgitusi anda gruppide ja ringkondade kohta, kes selles asjas trustiga koostöötawad wöi tema seljataga seisawad, sest sarnast selgitust awaliikuse ees wöidaks tölgitseda kui reklameerimist. Küll aga informeeritakse selle kohta täiel määral walitsust.

•

Eelpooltoodud seletusest paistab kõigepealt, et elektrienergia saawutamine Narwa kosest tuleb odawam, kui suuremas osas Euroopa mais, kus elektrofitseerimine teostatud, näiteks Norras. Sellega on siin olemas wäga soodsad looduslikud eeldused ja alles siis, kui tulewikus elektriwörk järkjärgult laieneb, et rahuldada kogu maa tarwidust odawa energia järele, tuleb kasutamisele wötta ka turbarabad jöuallikana.

Selle kawa teostamine alates Narwa weejöu kasutamisele wötmisega oleneb aga sellest, kui suur wöiks praegu olla elektrienergia tarwitus ja kui suureks see wöib tõusta lähemas wöi kaugemas tulewikus. Käsitäcs sellega tuleb lahendada ka olemasolewate elektrijöujaamade küsimus, kuna nende edasitöötamisest wöi seismajäämisest oleneb wäga tuntawal määral, kuipalju jääb suurele kontsessionäärile wöimalust elektrienergia äramahutamiseks. Nendele küsimustele aga, nagu konstateerib hra Wafiadese seletus, ei anna senine normaal kontsessiooni kawa selget ja kalkuleeritud wastust. Sellepärast paistab, et trusti edaspidised kawad ja sammud olenewad tähtsal määral just nende küsimuste lahendamisest.

Edasi paistab hra Wafiadese seletustest, et trusti seisukoht Kreenholmi ehk wäikese kontsessiooni suhtes on õige leplik. Palju leplikum, kui seda mõnelt poolt trusti wastu ilmutatud. Ja see trusti seisukoht on fair ning täiesti arusaadaw. Ei ole ju keegi wäikese kontsessiooni wastu kõnelnud põhimõtteliselt ega seda täiesti eitanud. On kaalutud ainult ja tähelepanu juhitud tingimustele, mida tuleks wäikese kontsessiooni andmisel silmas pidada, et ei kannataks riiklikud huwid ja meie rahwamajanduse areng tulewikus. Kui wäike kontsessioon ära antakse liig kergel käel ja temale wäga soodsatel tingimustel, siis wöib ju küll leiduda suur kontsessionäär, kes walmis on need soodustused kinni maksma, kuid need aastakümneid kestwad lisakulud wäikese kontsessiooni kasuks peab lõppude lõpuks maksma ikkagi meie rahwamajandus, need kes elektrienergiat tarwitawad. Nii on wäike ja suur kontsessioon ikkagi kõige lähemalt seotud meie rahwamajanduse huwide kaudu, mida ei wöi silmist lasta ei walitsus, ei politilised erakonnad ega ka kodanikud ise.

Marokko käärib.

Legionääride mäss sumbutatud, kuid karta riffide rahutusi.

Madriidist, 6. mail. (Trj.). (Hispaania ametlikkudest allikatest teatatakse, et kuningriiklaste rahutused wöörasteleegioni Tetuanis seiswates wäesades on sumbutatud. Rahutused Marokko sõjawäes olewat aga juba nöudnud hulk ohwreid. Surmajaanute arwu hinnatakse kuni 200 peale. Hispaania lehed awaldawad kartust, et rahutuste idud on jäänud häwitamata; nimelt on osa mässajaid legionääre põgenenud mägedesse ja wötnud kaasa relwu ja laskemoona. Kardetakse, et mässajad pärismaalasi ülesässitawad uutele rahutustele ja et selle tagajärjel wöib tekkida uus sõda riffidega Hispaania-Marokos.

Hispaania lehed annawad Marokko sündmustele wäga tõsist tähelepanu ja ütlewad, et Madeira probleem wöib Hispaania wabariigile omandada sama suure tähtsuse, kui Kataloonia küsimus. Mitmed lehed nõuawad, et likwideeritakse wöörasteleegion, kus wene pagulastel olewat suur mõju. Lehed märgiwad ära, et Marokko pärismaalaste hulgas on märgata uut ärewust. Teisipäewal pidas Hispaania walitsus erakorralist koosolekut, arutades seisukorda Marokkos. Kuuldawasti otsustati Ceutasse saata lisawägesid, kes tarbekoral wöiksid sumbutada pärismaalaste rahutusi.

Saksa walitsus „surub“ leiwahindu.

Alandatud nisutoll.

Berliinist, 6. mail. (Trj.) Saksa walitsuse poolt on esimese sammuna wöitluses leiwahindade alandamiseks awaldatud määrus, millega nisutolle teatud tingimustel kuni 15. juunini alandatakse dopelt-tsentnerilt 25 mk. pealt 20 peale. Igale weskile lubatakse soodustatud tollimääradega wilja kuni 20 protS., kusjuures aluseks on wöetud eelmisel aastal aprillist kuni juunini jahwatatud wälismaa nisuhulk.

Kammitsaid Nõukogude Wene meelitustele.

Berliinist, 6. mail. (Trj.) Senini Nõukogude Wene raadioringhäälingute poolt tehtud propagandale saksa tööliste Wenemaale meelitamiseks astutakse nüüd Saksa walitsuse korraldusel wastu. Königswusterhauseni raadiosaatejaamast hakatakse üle andma selgitawaid ettekandeid Nõukogude Wenemaa oludest. Saksa walitsus leiab end kohustatud olewat Nõukogude Wene kihutustöö wastu wöitlusesse astuma, sest enamus Saksa töölisi Nõukogude Wenemaal kannatab raske majanduliku kitsikuse käes ja palub Saksamaalt ainelist abi.

100.000 miljonit kaalul!

Igale maksab Karskuslii t ühe miljoni, kui ta 7. juunil s. a. ei loosi oma loteriid.

Karskuslii t.

Põgenemine Kremlist.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P. 26

Igatahes tulid Jarowitzki ja ta naine pärast seda waestena Pariisi. Siin nad olid püüdnud kõike wöimalikku. Nende käsi Pariisis oli käinud teistega wörreldes siiski paremini. Proua Olga oli ühe wäikese kirjatööde kontori omanik. Mu sõber pealik oli muuseas esinenud ühes wene öökabarees Montmartre'il Kaukaasia tantsijana ja noakunstnikuna. Praegu ta oli aga tööta.

Niisugune oli pealik Jarowitzki elukäik. Kui ta waikis, jutustasin talle wäga lühidalt oma peatusest Ameerikas. Ma ei öelnud talle palju enam, kui et teotsesin Detroitis ärimehena ja wiibin nüüd Euroopas äri- ja puhkereisil.

Olin otsustanud esialgu Werat mitte nimetada, aga enne kui ta lahkus, wötsin pealikult töötuse, et ei tema ega ta naine ei kõneleks kellelegi minuga kohtumisest. Ütlesin talle, et ma oma teemantide otsimise pärast esialgu ei taha, et mu Pariisis wiibimine saaks teatawaks.

Kui Jarowitzki kella ühe paiku lahkus hotellist, olime koos tühjendanud paar pudelit portweini, ja pealiku halb tuju oli täielikult möödunud.

23

Kaks üleswõtet.

Käskisin hotelliteenijal end järgmisel hommikul äratada kell ühekssa ja tuua hommikueine ning post. Sain Ameerikast terwe paki kirju.

Minu filmi ees elunesid möödunud päewade sündmused imelikult ähmaselt. Inimesed, kes olid kadunud kümne aasta eest minu silmapiirilt ja kerkisid nüüd taas esile, olid warjatud nagu ebatõelisuse loori taha. Sellewastu tõid aga kirjad Ameerikast teateid tõelisest elust, sõpradest, töösst ja äripäewist.

Nii see näis mulle waid esimestel silmapilkudel; kuid warsti surus see, mis nüüd pidi juhtuma, nii Ameerika kui möödunud päewade elamused minu mötetest täielikult kõrwale: minu kohtumine Weraga.

Täpselt kell pool kaksteist seisin Flandrini bulwaril Wera elamu ees. Hallpäine teenijaröiwais wanake awas ukse. Wäike esik wiis suurde esikusse. Kaminas loitis hele tuli.

Walus piste läbistas mu südant. Niisuguses kodus oleksime wöinud kõik need aastad elada Wera ja mina, kui mitte saatus wöi kuri tahe poleks kõike lasknud minna teisiti. Wana teenija äratas mind unistustest.

„Keda wöin teatada?“ küsis ta prantsuse keeli.

Olin oodanud wene teenijaskonda. Kuid kõnemurdest kuulsin enda rahustuseks, et teenija on prantslane.

See wöib näida lapsik, kuid olin wäga huwitatud, kas Wera tunneb mu kohe ära, ja kõigepealt — kas ta äratundmise silmapilgul wäljendab rõõmu wöi on puudutatud wastumeelselt. Wöisin ta tundeid läbi näha kõige paremini siis, kui näen neid täiesti ettewalmistamatult. Sellepärast ma ei lasknud ennast teatada oma õige nimega.

„Palun, teatage härra Iwanow, Moskwast,“ ütlesin teenijale, kes ukse kinni tõmbas, et kaduda sõnatult ja hääletult nagu nukk.

Warsti tuli ta tagasi.

„Armuline proua palub tei silmapilk oodata,“ ütles ta. Kui ta oli aidanud mu kasuka warna riputada, juhatas ta mind wäikesesse ruumi, mis asetses esiku kõrwal. Sinna ta jättis mu warsti üksi.

Kuni teenija wiibis toas, istusin toolil, kuid niipea, kui ta lahkus, tõusin kohe püsti ja hakkasin erutatult käima edasi-tagasi. Soowisin nüüd tõsiselt, et oleksin korraldanud oma siiatuleku pisut paremini ja Werale oma siinwiibimisest teatanud. Mulle näis, et olin mõelnud ainult endale. Mul ei tulnud mötteesse, et Wera wöib saada südamerabanduse, kui ta äkki seisab silm-silma wastu surnust-tõusnuga. Oleks Wera nüüd astunud sisse, oleks ta mu leidnud härdas, süüdlasemeeleolus. Kahetsesin tõsiselt oma ettemötlematust.

Sellel filmapilgul awastasin midagi, mis tegi mu otsekohe külmaks. Täiesti juhuslikult langes mu pilk ühele lauale, wäikesele ampiir-stiilis, haprale mööblikesele, daami tüüpilisele kirjutislauale, millel polnud näha ühtki paberit, küll aga hulk iluasju ja üleswõtteid.

Samal ajal sattus mu pilk Gromowi suurele kabinett-pildile. Waatlesin tükk aega seda korrapärast nägu suure, maalilise musta habemega ja libistasin siis pilgu kõrwalseiswale wäiksele pildile, asjaarmastaja koltunud üleswõttele, tehtud Kiiewi kubermangus, Wera isa mõisa trepil. See oli grupipilt täis maa suwist rahu, aias kaetud teelaud, inimesed rõõmsad, heledais rõiwais: Wera isa, külalised, teenijad ja Wera ise, ja tema taga noor mees korrapäraste näojoontega ja wäikese habemega.

Tundsin selle noormehe otsekohe ära.

Leiutasin temas sama isiku, kelle suurelgi üleswõttel. Nüüd ta oli muutunud kümme aastat wanemaks ja lasknud endal kaswada pika täishabeme. Mees, kes oli nüüd Weraga abielus ja nimetas end Iwan Gromowiks, oli Wera isa mõisawalitseja poeg. Gromowi õige nimi oli Iwan Wolkow.

Mäletasin, et Wera meie esimesel abieluaastal oli tõendanud, et mõisawalitseja poeg Iwan on olnud ta lapsepõlwe mängusõber. „Nii wiieteistkümne- wöi kueteistkümne-aastaselt ta armus pööraselt minusse,“ oli Wera lisandanud. Oli see nüüd tõsi, wöi armastasid nad teineteist wastamisi? Ja millal algasid armuwahekorrad Wera ja ta praeguse mehe wahel? Pärast wöi enne minu arreteerimist?

Mu mötted rändasid edasi. Mötlesin sellest, kuidas elu 1918. aastal wöttis teise kuju. See oli aeg, mil inimesed äkki ja sagedasti muutsid oma waateid. Riigipööre teeb sagedasti inimestest kangelased, kuid ta wöib samuti neist teha wargad ja roimarid. Kui Iwan Gromow oli Wera armastatu ja Wera talle ühel päewal jutustas, et ta mees tahab maalt lahkuda ja muidugi kaasa wõtta ka teda, mis wöis Wolkow talle wastata? Arwatawasti ta ütles: „Wali üks meist kahest.“ Ja arwatawasti wastas Wera: „Armas, olen juba walinud. Meie sõidame kahekesi minema ja tema jääb siia.“

Niikaugele olin oma kibedate mötetega läinud, kui äkki leidsin, et ma ei tohi praegu Weraga kohtuda, sest ma ei olnud kindel, et suudan säilitada rahu, samuti ma ei oleks soowinud teda üle puistata süüdistustega, millleks mul puudusid wähemadki tõendused. Kõige rohkem kartsin end teha naeruwäärseks. Libisesin sellepärast wöörastetoast hääletult wälja. Esik oli tühi. Leidsin oma kasuka ja kübara. Awasin taga ukse ja jooksin nagu waras trepist alla ning aiawärawast tänawale.

24

Hääl telefonis

Kui tulin uuesti tagasi oma hotelli, olin kindlasti otsustanud, mitte loobuda krahwinna Schuwalowa peawöru müüja otsimisest. Wargusega koos leian loodetawasti lahenduse teisele, mulle weelgi tähtsamale küsimusele.

Isik, kes warastas 1918. aastal minu teemandid, pidi warguse juures arwestama minu arreteerimist. Wöis ju üsna kindlasti oletada, et see isik, kes ette teadis minu wangistuse, wöis olla selle põhjustaja. Kas oli waras ise nimetu kaebuse saatnud tshekasse ja äraandliku kirja õmmelnud minu kasukasse? Lühidalt, minu wangistus teostati, et wöimalduks waba mäng, ja teiseks: kui ülesandja ja waras on üks ja sama isik, — kas seisis siis Gromow wargusega ühenduses ja wöttis endale selle tagajärjel uue nime? Ja kolmandaks küsisin: kui palju teadis kõigest sellest Wera?

Magnetnõel wiitas selgesti pangahärra majale Flandrini bulwaril ning ta wiitas sama hästi Werale kui ka Gromowile; kuid ta nihkus lähemale ka teisele punktile, liikudes wilkalt Rue de la Victoire'i tänawa kalliskiwiäri ja hotell „Continentali“ wahel.

Ebakindlate kahtluste tõttu ma ei tahtnud kedagi süüdistada. Mul pidi olema kindel tõendus, millele oleksin wöinud toetuda.

Otsustasin seepärast otsimist jätkata täiesti omal käel. Kriminaalpolitseinik ei wöinud mind siin edaspidi enam aidata. Säärane sai hakkama sõrmejälgedega, jalajälgede kipsmudelitega ja igasugu wötmalikkude pealtnägijate ülesleidmisega, seega ainult wahendistega, mis minu juhul olid täiesti ülearused.

Kui oli tõepoolest juhuslikke tunnistajaid, siis elasid need igatahes Wenemaal, ja mina ei saanud nende tõendusi siia tuua ega järele uurida.

Mu kaalutluste juures pidin samuti arwestama üliwöimsa X-ga, nimelt tshekaga. Kui teemandid röökuritegu. 1918. a. ma nägin igatahes tshekas warast. Kui ma oma teemante ei leidnud enam parkettpõranda peidupaigast, arwasin lihtsalt, et tsheka nuhid riisusid nad samal ajal, kui nad arreteerisid mu naise.

(Järgneb.)

Relwastuskulud 5 miljardi dollarit aastas.

Parandust wöib tuua wäewähendus — arwab Hoover.

Washingtonist, 5. mail. Rahwuswahelise kaubanduskoja kongressi delegaate terwitades toonitas president Hoover eriti wäewähenduse tarwilikkust. Just see olewat kõige parem abinõu majanduliku seisukorra parandamiseks. Hooveri hinnangu järele on maailmas relwastuskulud praegu 5 miljardit dollarit aastas, mis on 70 protS. rohkem kui enne ilmasõda. Praegune majanduslik depressioon, millist kannatawad kõik rahwad, ei olewat tulnud ootamatult. Kõigile suurtele sõdadele olewat ikka järgnenud niisugused kriisid.

Endine Belgia peaminister Theunis tekitas sensatsiooni seletusega, et kõrged tollitariifid on üheks praeguste majandusraskuste peapõhjuseks. Tema arwates wöiwat walitsuste wahelesegamine toodete hindade kindlaksmääramise teel kriisi ainult täiendada.

265 km purjelennukil.

Münchenist, 6. mail. (Trj.) Purjelendur Grönhoff püstitas uue ilmarekordi purjelennukiga kaugelennus. Ta tõusis mootoriga lennuli abil oma purjelennukil õhku ja liugles siis edasi, maandudes Kaadenis, Böömimaal, pärast seda kui oli ära lennanud 265 kilomeetrit. Sellega purustas lendur Kronfeldi poolt püstitatud rekordi, mis oli ainult 160 kilomeetrit.

Ruhri palgaküsimused ummikus.

Essenist, 6. mail. (Trj.) Ruhrimaa söekaewanduste palga läbirääkimised nurjusid teisipäewal, kuna kaewandusomanikud tööliste ettepanekud tagasi lükkasid. Küsimus läheb nüüd wahekohtu lahendada, mis maikuu keskel kokku astub. Ka Ruhri metallitööstuses ei ole läbirääkimised tööandjatega mingisuguseid tagajärgi andnud, nii et ka siin wahekohus peab wahele astuma.

Nehatu Rahvamaja kuld-hõbe loteriitähed

müügil kõigis loteriimüügikohtades. Ühe piletiga võib võita 5 korda. Loosimine 16. mail Tallinnas.

Koonduse demagoogia kinniswaramaksu ümber.

Riigikogu koosolek 5. mail.

Koosolek algab kell 17,15. Sekretär teatab, et riigikogu juhatuse poolt on antud üldkomisjoni rahwuswaheliste tüliküsimuste rahulikul teel lahendamise kohta käiwa üldaktiga ühinemise seadus ja endise Eestimaa Mõisnikkude Maakrediitseltsi põhikirja uuendamise korra seadus.

Erakorraliseks teadaandeks wõtab sõna rkl. J. Wilms, tehes lühida järelhüüde üüriseadusele, mille maksmus lõppes 1. mail. Kaldub aga erakorralise teadaande piiridest kõrwale ja saab juhatajalt märkuse. Ilma sõna wõtmata minnakse päewakor. edasi, kuna teatawasti on üldkomisjonis arutusel korterite wahetalituse korralduse ellukutsumine Tallinnas.

Maal asuwate kinniswarade kinniswara-.. maksu seaduse muutmise seadus on päewakorras asunikkude koonduse ettepanekul, anda see eelnõu rahaasjandusekomisjoni ja määrata komisjonile läbiwaatamiseks 2-nädalaline tähtaeg.

K. Tonkmann (põll.-kog.) ütleb, et koonduse erakond on selle seadusega hiljaks jäänud. Omal ajal, kui põllutööministeerium ja majandusministeerium koonduse meeste juhtida olid, siis ei kasutanud nad mitte wõimu ega algatanud selle seaduse muutmist, kuigi põllumeeste poolt sellele tähelepanu juhiti, et hindamise tulemused ei ole õiged. Koonduse poolt esitatud eelnõu ei paranda olulisel asja. Praegune põllutööminister on aga juba korraldused teinud ja maal asuwate kinniswarade maks tuleb lähemal ajal ümberkorraldamisele.

Põllutööminister A. Jürman: Niiwiisi, nagu läänekõlew eelnõu küsimust käsitab, seda küsimust lahendada ei saa. See on üks täiesti demagoogiline eelnõu, mis wiga kaugelgi ei paranda.

Komisjoni andmise ettepanek lükatakse tagasi ja eelnõu tuleb kohe 1. lugemisele. Aruandja kohale asub üks eelnõu esitajaist, R. Penno. Põhjendab wastuwõtmise wajadust sellega, et nute hindamiste alusel tõusiwat maal asuwate kinniswarademaks ligikaudu 20 protsent. ja ka eelarves olewat kisetulekuna ette nähtud senisest suurem summa. Sellepärast tulewat muuta 1930. a. seadus ja tagasi minna endiste juure.

K. Tonkmann: On täiesti selge, et maade hindamise tulemused on halwasti kujunenud ja ebaõiglased. Kuid me satume weelgi halwemale teele, kui hakkame maamaksustamise küsimust selle puuduliku eelnõuga käsitama. Sellega ei saa mitte õiglast olukorda kätte, see oleks wihma käest räästa alla minemine ja ajaks maamaksu asjad weel rohkem segamini.

J. Saar toob näiteid praeguse maamaksu alakt, kus need suurenenud.

M. Laarman: Kuidas maamaksu asja parandada, sellest on juba warem kõneldud. Ka walitsuse poolt on selleks niüüd juba samme astutud. Waatamata sellele, esitab koondus pooltoore eelnõu, mis komisjonis kõlblikuks mundeti, miks ei peaks siis niüüd halbu seadusi wastu wõetama? Minu arwates niisugune põhimõte küll arwustust wõlja ei kannata, et kui enne on halbu seadusi tehtud, siis ka niüüd peaks selle põhimõtte järgi käima. Kui mõnelpool on maamaksud 400 protsent wõrra tõusnud ja teie nüüd silmi teete, et wõtame 25 prots. maha, kes see siis midagi parandab?

Põllutööminister A. Jürman: Ma selmisel sõnawõtmisel märkisin ära, et sarnast seaduseelnõu ei wõiks wastu wõtta ja see ei ole sarnasel kujul esitatud, et ta peale wõiks tõsiselt waadata. Ma näitan nüüd andmete põhjal seda. Olemasolewad andmed näitasid järgmist. Andmed on kokku wõetud ainult Põhja-Eestis: selgub, et Põhja-Eestis on kogusummas sarnaseid makse suurendatud 16 prots. Ettepaneku järele taheiakse alandada maksu 28 prots. See tähendab, et wiire alanduse juba suuremaks, kui kogusummas kõrgenduse oli eile nähtud. Tähendab, see tuleb juba riigikassa arwele. Aga, kui teie tahate riigikassa sissetulekuid praegu wähendada, siis küll. Kuid tuleb weel hullem seisukord, kui läheme üksikute tajude wõi waldade juure. Eelmine kord tähendasin juba, sarnase ettepanekuga, nagu teie esitanud, tuleb weel suurde maksta. Tuleb nii, et kogu wallast ei saa sisse wõtta mingisuguseid makse, waid tuleb weel suurde maksta. Praegu on Prangli wallas wähendatud makse 77 prots. ja teie tahate wähendada weel 28 prots., seega oleks kogusummas juba üle 100 prots., tähendab tuleb suurde maksta. See on täielik absurd, mida teie oma ettepanekuga teete. Wõtame weel teisi waldu ja nimelt wähemaid, siis näeme, et on waldasid, kus on wähendatud maksusid 52 prots. See on Wiimsi wald. Ka Lihula wallas on wähendatud 60 prots., nii et teatud maks kaob ära teie ettepaneku järgi. Põhja-Eestis on üle 30 walla, kus on maksusid wähendatud, ja see näitab, et see ettepanek ei ole sugugi läbi mõeldud, waid on sarnane ettepanek, millega riigikogusse ei tohiks tulla. Edasi ütleb põllutööminister, et tema üheс majanduseministriga on teinud korralduse asuda küsimuse uurimisele ja andmete kogumisele. Wõib olla saame selle nädala jooksul andmed kätte ja siis wõib walitsus esineda ettepanekuga. Ilma täpsate andmeteta ei pea walitsus kohaseks esitada kawa, kuid neid maksustamise wigu parandada.

Kõnelewad weel J. Loosalu, J. Fuks, O. Köster ja teised. P. Schütz (sotsl.) ütleb, et asun. koondusel on eriline wiis, kuidas nemad oma walijatele püüawad meeldida. Kui maksude määramine on, siis nad hoolitsewad selle eest, et maksud wõimalikult kõrged tuleks, et siis pärast oleks wõimalus tulla alandamise nõudmisega riigikogusse, demagoogia tegemisega jne. Walgamaal näiteks hoolitses üks koonduse liider selle eest, et tulumaks wõimalikult kõrge tuleks, et siis pärast wastulauseid kirjutada ja pärast maha kaubelda. Sealsamas on üks kohalik koonduse liider olnud selle kinniswara hindamise komisjoni esindaja ja näidanud, et waadake, selle talu põllud on esimese numbri maa, sellel teise ja sellel kolmanda numbri, kuna seal wallas ei ole esimese numbri maid üldse olemas. Selle tõttu on kohad kõrgemad hinnatud kui wäärt.

Peale pikemaid läbirääkimisi lükati asunikkude koonduse eelnõu esmusega tagasi.

1. lugemisel wõeti läbirääkimisteta wastu kooperatiiw-ühisuste ja nende liitude seaduse muutmise seadus.

Eksportkrediidi kindlustamise seaduse juures, mis tuli esimesele lugemisele, tekkisid pikemad waidlused. Kuna aeg hiline, lõpetati koosolek kell 21.40 ja otsustati pidada järgmine koosolek kolmapäewal kell 5 p. l.

Põhiseaduse hääletus sunduslik.

Põhiseaduse muutmise otsustab rahwahääletus lihtsa häälteenamusega.

Riigikogu walimise- ja rahwahääletuse seaduse muutmise erikomisjon wõttis 6. skp. wastu põhimõttelise otsuse, et osawõtt rahwahääletusest põhiseaduse muutmise kohta on kõigil hääleõiguslikkudel kodanikkudel sunduslik, kusjuures põhiseaduse muutmise otsustab rahwahääletus lihtsa häälteenamusega.

Seda seisukohta pooldasid sotsialistid, põll.-kogud ja rahwaerakond, kuna teised rühmad teatasid, et nemad ei ole jõudnud weel lõplikku seisukohta wõtta.

Sunduslik hääletusest osawõtt oleks seega maksew ainult põhiseaduse muutmise puhul. Hääletusest mitte osawõtjatele määratakse teatud trahw, mis mitte wäga suur ei ole. Erikomisjonis kõneldi trahwi ülemmäärast 10 krooni wõi weelgi wähem.

Rahwahääletuse korras sünniks seaduste wastuwõtt lihtsa häälteenamusega ja ilma sunduslikku hääletuseta. Riigikogu poolt wastuwõetud wõi tagasilükatud seadused rahwahääletuse kohta on erikomisjonis praegu kaalumisel 3 wariandis. Need tulewad lõplikule kaalumisele erikomisjoni tänasel koosolekul.

Paberossikarbid on wälismaa papist.

Kas oma papp ei kõlba?

Eile oli maksudewalitsusie kokku kutsutud suurem nõupidamine paberosside pakkimise ja aktsiisimaksu tõsimise asjus. Nõupidamisest wõtsid osa ka tubakatöösturite esitajad. Selgus, et omamaa papp ei ole hea paberossikarpide walmistamiseks. Selle tõttu läheb iga aasta wälja waluutat 25 milj. senti. Tubakatöösturid on nõus tarwitama kodumaa pappi, kui aktsiisiseadusega tehakse kohustuseks kõikidele tubakawabrikutele tarwitada omamaa pappi. Awaldati arwamist, et 3. sordi paberossid wõiks pakkida pehmesse paberisse, mis wähendaks walmistuskulusid ja kui praegused hindasid mitte alandada, siis wõib aktsiisimaksu tubaka pealt tõsta. Praegu on aktsiisimaks tuhande paberossi peale 2 krooni. Kui aga paberossipakkimist lihtsustada, siis wõiks aktsiisimaksu tõsta 2 kr. pealt 60 senti. Selle tõttu saaks riik tubaka aktsiisimaksust 35 milj. senti rohkem kui praegu.

Kümme muna — 36 senti.

Kanamuna noteerimiskomisjon noteeris munade hinnaks, mille kaal üle 60 gr — 36 senti kümme, 50—60 gr — 34 senti. Sisseturu munad, mille kaal üle 50 gr — 34 senti kümme, kuni 50 gr — 30 s. Hinnad on mõistetawad franko sorteerimispunkt ja maksawad alates 5. maist s. a. Tendents munaturul on waikne.

Muna hinnad meil, wõrreldes Berliini turuhindadega, on wõrdlemisi madalad. See on tingitud sellest, et wahetalituse ja weofrahtud tulewad suured ja sellest, et meie muna ei ole Berliini turul nii heas kuulsuses kui teiste maade, näit. Taani muna, mille kümme maksab 78 senti. Üldse on saksa munaturul märgata elawamat nõudmist munade järgi. Sellest wõib järeldada, et munahinnad ka meil edaspidi tõusta wõiwad.

Kolm kalapaati ühes meestega kadunud.

Seliste kalamehed läksid merele, aga pole tagasi tulnud.

Kas hukkunud?

Selliste walla Lemba külas Pärnumaal walitseb lein ja mure. Juba ligi nädal aega on kolm paaditäit kalamehi, 8 inimest, jäljetult kadunud.

Tänawu kewadel hakkas Pärnu Lõpe jää Seliste all 1. mail liikuma. Kohati tekkisid wabawee laugatsid ja praod kalda läheduses juba õhtu paiku, mis paatidega wäljapääju merele wõimalikuks tegid. Kuna talwine kalasaak kõigil kehwaks osutus, läksid paljud kalurid juba 2. skp. wabawete ribasid mööda paatidega kalapüügile. Peale lõunat tekkis aga wali tuul, mis pani merel jää liikuma ja kaluritele tagasituleku teed kinni presisis.

Nagu hiljem selgus, olid kolm Seliste Lembra küla kalapaati ühes kaluritega kaduma jäänud, kuna teised juurte raskustega wõideldes lõpuks õnnelikult kaldale jõudsid.

Arwatawasti kandis jää paadid kaugemale merele, sest ka teisipäewaks polnud kadumaläinud kalamehed weel tagasi tulnud. Samuti punduwad neist igajugised teated. Kuna merel praegu tihe udu walitseb, on päästetööde ettewõtmine täiesti wõimatu. Kaduma läinud kalurite omaksed ja kalurid on kadunute üle tõsiselt mures, sest kardetakse, et liikuw jää paadid purustas ning kalamehed hukkusid.

„Mees üheksa eluga" hukkus.

Kuulus „miljonär-sportlane" Kidstone langes lõpuks jõiski õnnetuse ohwriks.

Londonist, 6. mail. (Trj.) Kuulus Inglise „miljonär-sportlane" Glen Kidstone, keda tunti „surematuna", sai Van Reeneni lähedal, Naatalis, surma. Koos Glen Kidstoniga hukkus teine tuntud Inglise lendur kapten Gladstone. Lendurid olid Johannesburgist hommikul wälja lennanud ja tegid ringlendu Lõuna-Aafrika kohal. Hiljem oli ilm muutunud tormiseks ja uduseks ning lendurid ei saanud pähtawasti oma aparaati enam waos hoida. Udu tõttu ei pannud nad nähtawasti tähele, et nad on sattunud Drakensbergi mägestiku kohta ja, järsust tormiilist tabatud, põrkas lennuk wastu kaljurahnu.

Keegi juhuslik juurdesattunu leidis lennuki rusude alt kahe mehe laibad. Neude riideid läbi otsides leidis ta ühe mehe juurest Glen Kidstone'i nimekaardi. Pärast tegi politsei hukkunute nimed kindlaks.

Teade Glen Kidstone'i surmast on Inglismaal mõjunud rabawalt. Kuulsa sportlase sõbrad olid Londonis ettewalmistamas pidulikku wastuwõttu temale, kuna Kidstone alles 5 nädalat tagasi tegi rekordlennu Inglismaalt Lõuna-Aafrikasse. Ta lendas 6½ päewaga Londonist Kapplinna, tahtes sellega tõendada, et lennuposti ühendust wõib tuntawalt kiirendada.

Kidstone, kes oli 31 aastat wana, oli kuulus selle läbi, et ta on eluga pääsenud lugematutest katastroofidest. Nagu tema hiljutise rekordlennu puhul juba lähemalt kirjeldatud, pääsis ta sõja ajal 15-aastase merekadetina eluga järgimööda kahelt sõjalaewalt, mis hukkusid Saksa allweelaewa torpeedode läbi. Hiljem pääsis ta Saksa reisijate lennukilt, mis hukkus Kentis 1929. aastal. Lugematud korrad on Kidstone pääsenud wigastamatult õnnetustest autode wõidusõitudel ja teistel juhuslikkudel seiklustel. Kidstone'il oli lugematu arw hüüdnimesid, keda huum „mehele üheksa eluga" ning autowõiduõitsjad nimetasid teda wõitjejaks, keda nad „ei suuda tappa".

Glen Kidstone.

Schneideri karikawõitja raskesti wigastatud.

Inglismaal sai raskesti wigastada kuulus lendur Waghorn, kes oli wõitjaks wiimastel Schneideri karikawõistlusel. Koos kaaslasega oue lennukiga proowilendu tehes, sarnus Waghorn 2000 jala kõrgusel tuule pöörijesse, kusjuures lennuki tiiwad said wigastada. Lendurid hüppasid langewarjudega alla, kuid torni tõttu said nad maandamisel wigastada. Waghorni wigastused on õige rasked. Ta lennuk on purunenud pilbaseks.

Poola lendurite juurlend.

Warssawis, 6. mail. (Trj.). Poola lendurid Skorzynski ja Markiewicz maanduid Warssawis reisipäewal kl. 11 e. l., olles õnnelikult lõpule wiinud 15.000 miili pika lennu Lõuna- ja Kesk Aafrikas.

Sugusigade ost algab.

Teatawasti sõlmisid wenelased meie eksporttapamajadega lepingu, millega ostetakse Eestist üles 5000 suguemist. Wenelaste telimise peab täitma mai- ja juunikuu jooksul. Sigade kokkuostmine algab lähematel päewadel. Ostupäewad on kindlaks määratud ja antakse kuulutuste kaudu teada. Sigade wastuwõtukohtadeks on Wõhma, Tartu ja Tallinna. Wõhmas algab kokkuost 11. mail ja kestab 22. juunini, Tartus wõtawad sigu wastu eksporttapamajad 12. maist kuni 25. juunini ja Tallinnas 13. maist kuni 25. juunini.

Ostetakse täiesti terweid, ilma kehaliste wigadeta noori suguemiseid, tõu peale waatamata, eluskaaluga 80—130 kg.

Kärewere silla protsess riigikohtus.

Kolmapäewal oli arutusel riigikohtus Kärewere silla protsess. Kaebaluste, inseneride Johansoni, Lenziuse ja Sakkeuse, wolinikkudena esinesid adwokaadid Maurer, Grau ja Jaurам, kuna tsiwiilnõudja, Tartu maawalitsuse, wolinikuna esines adw. J. Ostrat. Asja arutamine algas kell 12 päewal. Riigikohus kinnitas endise otsuse.

Roederich v. Engelhardti maalide näitus.

Tatrus Jaani tänawal saksa kooli ruumes on awatud dr. Roederich v. Engelhardti maalide näitus. Tagasihoidlik wäike plakat sissekäigul teatab selleit ja üles kooli saali asrudes leiad sama tagasihoidlikult kitpidele asetatult kõigi sada wäheldast tempera- ja akwarellmaali. Astud sisse teataw eelarwamisega, lootes paremal juhtumisel leida eest hariliku asjaarmastaja „rühapäewa" maaliisid. Sest peaaegu kuskil pole silma puutunud dr. Engelhardti kui maalija nimi, kuigi ta kui arst ja teadusmees on niihästi Tallinnas kui ka Tartus tuntud. Kuid üllatatuna jääd seisma, kui näed oma ees nii küpseid teoseid, mis kõnelewad osawa ja andeka meistri saawutusist. Maastikud, interjöörid, peened natüürmordid — kompositsioonilt, joonelt ja wormilt, tundlikud koloriidilt ja täiuslikud tehnikalt. On palju kauneid maastiku motiiwe Tartust, Tallinnast, Leedust, Lõuna-Saksamaalt, Soomest, isegi Kauge-Idast, kus maalija on wiibinud nähtawasti Wene-Jaapani sõja puhul. Erilise naudinguga waatad motiiwi „Botaanikaaed Tartus", kus suure tundlikkuse ja armastusega on tabatud sügisromantikat oma kuldlehis kaskedega ja melankoolse päikesepaistega. Siis edasi: „Schwartzwaldi motiiw", „Kadriorg", „Küläteänaw", „Bremenhof", „Novembripõhtu", „Wana maja", „Wäimela tervastil", „Tampere", „Interieur", „Vetterstein", „Schlossfrau" jne. Huwitawad ja koloriidilt peened on ka natüürmordid, milledest „Põllulilled" on eriliselt sümpaatne. On rida akwarell-skitsesid, kausialt üsna wäikesi, kuid igaüks neist mõjub küpse, lõpetatud teosena. Töö, nii mõnegi maali juures märkad teatawat kiiwust, waheset liigagi täpsusteni wiidud detaile, mis kahandawad kogupildi üldmõju. Märkad koguni, et maalijal näib olewat hingeiuguluse mõningate Lõuna-Saksa meistriiega, nagu näit. Leibl, kuid ometi mõjuwad ka teosed hästi, ja olles sünenenud neisse, unustad koguni, et neid on maalinud üks kunstisõber oma igapäewase töö kõrwal juhtunna huwist ja armastusest maalikunsti kui niisuguse wastu.

Teame, et Balti aadliperes on olnud rida andekaid kunstnikke ja kunstisõpru, kellede nimed on saanud tutawaks kaugelt üle Baltikumi radade, sattudes üldise kunstiajaloo weergudele. Nimetame ainult Hagen-Schwartzi, Mandelijid, Winkari, Liwhard'eid jne., kellel on küllalt täpsis koht meie kodumaa kunstielus. Dr. Roederich v. Engelhardt kuulub lähtemata sellesse lugupeetud kunstnikkude perre, olles wait weelgi peenem ja rafineerium.

Kahju, et näitus kestab wõrdlemisi lühikest aega (on awatud waid weel täna) ja et tõde üleseriputamine on sündinud õige primitiiwsetes oludes. Paremate ruumide ja korralduse juures oleks wäljapanekud weelgi wõitnud. Tahaks uskuda, et kunstisõbrad, kes kiitlastawad Roederich Engelhardti maalide näitust, leiawad selleſt omale kunstilist naudingut selle sõna paremas mõtes.

Jaan Wahtra.

Raadio ringhäälingu kawa:

Neljapäewal, 7. mail.

Tallinna. 15,30 päewauudisteid. 15,45 ajaküsimusi. Kuni 16,30 grammofonimuusika. 19 teateid ja grammofonimuusika. 19,20 päewauudised. 19,30 wann. adw. Artur Sirk: Kas on riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seadus kooskõlas põhiseadusega? 20 ilmateade Tartust. 20,05 kontsert. Juh. md. A. Krull.

Tartu. 14,45 grammofonimuusika. 15,30 ülek. Tallinnast. 19 teateid ja grammofonimuusika. 19,20 ülek. Tallinnast. 20 ilmateade. 20,05 ülekanne Tallinnast.

Lahti. 12.05 muusikat. 18 orkl. kontsert. 19.15 sõne põllumajand. 20.30 kuuldemäng. 21.20 orkl. kontsert.

Helsingi. 12.05 muusikat. 20.05 kuuldem.

Stokholm ja Motala. 19 helipl. 20.50 solistide. 23 ajaw. muusika.

Oslo. 14 grammof. 18.30 wiulire kontsert. 21.30 orelimuusika.

Kallundborg. 13 keelp. orkl. kontsert. 16 instr. ansambl. 21 kuuldemäng. 21.15 daani duette. 23.20 popul. orkl. kontsert. 24. tantsum.

Riia. 16.30 kaitsewäe orkl. kontsert. 20.03 kontsert. 21.30 solistide kontsert. 22 kontserte. 22.30 ajaw. ettekanne. 23 kontsert.

Warssaw. 13.15 grammof. 13.35 kontsert. 17.15 grammof. 18.45 solistide kontsert. 21.30 popul. õhtukontsert. 0.10 kergesõsul. ja tantsumuusika.

Berliin. 15 helipl. kontsert. 17.30 rahwalaule. 17.45 wiulimuusikat. 18.10 laule. 20.30 tantsuõhtu. 23.40 õhtusõit ajaw. muusikat.

Praaha. 12.45 grammof. 13.30 kontsert. 17.05 grammof. 17.30 kammermuusika. 20.15 puhkpillimuusikat. 21.10 kontsert. 23.20 muusikat.

Wiin. 12 taluvõjamuusika. 13 ja 14.10 lõunakontsert. 16.20 helipl. kontsert. 17 läti rahwalaule. 21.10 rahwakontsert.

Budapest. 10.15 orkl. kontsert. 17 segakawalsiid ettekanne. 19 kooriloomingu. 21.30 ülek. Leipzigist. 23.15 muusikamuusikat.

Pariis. 8.45, 13.30 ja 14.05 helipl. 16.45 ja 19 tantsumuusika. 21 kuuldem. 22.30 kammerm.

London ja Daventry. 13 orelikontsert. 14 solistide kontsert. 16.45 tantsumuusika. 17.30 kergesõsul. kontsert. 19.40 klawerimuusika. 21.30 laulu ettekanne. 22.35 kontsert. 23.45 tantsumuusikat.

Leningrad. 7.30 helipl. 8.10 kontsert. noortelt. 9.30 kontsert. 15 kontsert. lastele. 17.30 kontsert. 19.30 kontsert.

Lennuühendus algas.

Sõiduhind langenud.

Eile algas lennuühendus Tallinna-Helsingi, samuti ka Berliini-Leningradi wahel. Esimene lennuk Helsingist maandus Tallinnas teisipäewa hommikul kell 10.35, tuues kaasa 3 reisijat. Helsingi-Tallinna wahel on päewa jooksul 2 ühendust. Lendude algamisega algab ka lennuposti wastuwõtmine kõikides wabariigi postkontorites. Saadetised tulewad warustada lendposti lisataksiga, nagu tähendatud postitariifis. Et lennusõidu hinnad tänawu tunduwalt madalamad möödunud aasta omadest, siis wõib loota, et ühendust publiku poolt enam kasutatakse.

3500 wäiketalu saab juurdelõikeid.

Suwised maaparandustööd algawad 15. mail. Töökawasse on esmakordselt sisse wõetud ka riigimaadele asutatud renditalude planeerimine ja suuremal määral asundustalude ümberkorraldamine elujõuetutele majapidamistele juurelõigete andmise teel. Juurelõikeid tahetakse anda 6000 wäiketalule. Põllutööministeerium peab ülaltähendatud talundite arwust käesolewa aasta jooksul wähemalt 3500 wäiketalundile juurelõikeid andma. Ligikaudselt kulub tänawu seega juurelõigeteks wäljaandmisele kuni 20.000 ha riigimaad. Riigimaade korraldamistööd on ette nähtud igas maakonnas. Kõige rohkem maakorraldustöid wõetakse ette Tartu- ja Wirumaal, kus alustatakse tööd 22 maamõõtjaga. Arwestades töö rohkusega on maamõõtjate arwu suurendatud 95 pealt 110 peale.

Eramaade korraldamise alal kawatsetakse peale selle lõpetada rida endistest aastatest pooleli jäänud töid Petseri-, Lääne ja Tartumaal 261 majapidamises.

Hiina kärbib wõõraste eesõigusi.

Londonist, 6. mail. Hiina wälisministeer Wang tegi uue seaduse teatawaks, mille järele wõetakse wälismaalastelt ära eksterritoriaalne kaitse Hiinas. Seadus astub jõusse 1. jaanuaril 1932. a. Wälisminister Wang juhtis tähelepanu sellele, et juba 16 kuud kestnud läbirääkimistel olewat enama jao riikidega selles küsimuses kokkuleppele jõutud. Olewat ka lootusi ülejäänutega, nende hulgas Inglismaa ja Ühisriikidega warsti ra huldawatele tulemustele jõuda.

Puurmanni mõisa maad jagati wälja.

Maad said ka organisatsioonid.

4. mail anti ajumkkudele wõisa krundid ja juurelõiked Puurmani mõisast. Eriti head juurelõikeid said endised mõisa 6 wakamaa ajumkud ja mõned kõrtsiõstrundid. Siin ei pandud tähele üksi teeneid ega õigusi.

Üllataw on ka walla seisukord, kes mõisa praegust walitsemaja omale wallamajaks soowis, ühes wastawa krundiga. Nüüd on nimetatud maja antud metsawalitsusele. Praegune walla krunt asub wallamajast eemal ja kõrgel, kuhu wallamaja pole sünnis ehitada, sellepärast sunnitakse teda ka wanast krundist lookuma. Ka wald peab enast wallast wälja kolima.

Jagamisel sai krundi ka Kurii Hariduse Selts, rahwamaja ehitamiseks. Kohe on looduslikult waga ilus — Ülejõe park. Krundil asub ka endine mõisa rehi, millest saab rahwamaja ehitamiseks materjali.

Selts on üle 20 aasta töötanud. Omal kulul kooli ja lasteaeda pidanud. Seltsi juures asub ka ajalehe raamatukogu. Nüüd asub selts rahwamaja ehitamisele, lootuses, et seltskond, wald ja teised seltsid siin kõik ühinewad.

Lancashire ja India.

Inglise tekstiiltööstuse turumured.

Londonist, 6. mail. (Trj.). Manchesteri börsil peeti 8000 lancashirlase protestikoosolek India puuwilla-küsimuse asjus. Awaldati ägedat protesti selle wastu, et India walitsus wõimaldab boikotiliikumist inglise puuwillajaaduste wastu. Tekstiiltöösturite esitaja Mody, kes osa wõtris India n. n. ümarguse laua konferentsiist, selgitas, et Inglise tööstuse turulootused Indias paratamatult halwenewad. Tööstur Thompson, kes hiljuti käis Kauge-Idas turukõõmusi uurimas, awaldas siiski lootust, et seisukord paraneb ja mõistis ära, et Jaapani pealetung tekstiilsaaduste turule peab lähemal ajal lakkustele põrkama.

Kuninganna Helena suremas?

Bukarestist, 6. mail. (Trj.) Liiguwad ärewad kuulduses Rumeenia endise kuninganna Helena terwise kohta. Kuninganna, kes seniajani on keeldunud ära leppimast kuningas Karoliga, on raskesti haigestunud tüüfusse. Saab teatawaks, et juba warem on tüüfust põdenud kroonprints Michael, kes nüüd on paranenud. Tema ema seisukord olewat aga kriitiline.

Ringi ümber kodumaa.

Räpina laat. 4. sk. peeti Räpinas mailaata, mis on jaanud ümbruskonnale traditsioonilisteks teenijate kauplemise kohaks. Waatamata halwale teele, oli rahwast palju, eriti Petserimaa wenelasi, keda tööajaks palgati. Karjased nõudsid suwe eest 60—140 krooni, tüdrukud ja sulaspoisid 150—180 kr. Peamiselt palgati neid, kes leppisid suurema saaduste määraga wähema rahapalga kõrval. Samuti ohtrasti oli linu müügil, leesikast maksti 2—4 krooni. Pärsaid saadi osta 8—5 krooni tükk. Haima tee tõttu puudusid Awinurme puunõude kaupmehed.

Jõhwi laabal kakeldi. Paari päewa eest peeti Jõhwis laata, kus said pussitada Kukruse afundusest elutsew Ludwig Elewant Arnold Attiku, käest ja pisut aega hiljem ka A. Attik ise. L. Elewandil lõi Attik pussiga pähe, mille järgi L. E. tuli toimetada haigemaja. Haaw oli kergemate liikide kuuluw. Weidi aega hiljem teatati politseile, et alewi taga heinamaal lamab keegi haawatu. Haawatu toimetati haigemaja, kus selgus, et tegemist on A. Attikuga, kes weidi aega warem pussitas Elewandi. Attikul leidus kolm kergemat pussihaawa ja mõned krimmustused. Peale haawade sidumist toimetati Attik aresdimaja. Nähtawasti on siin tegemist wastastikkuste arwete diendamisega wintis peaga.

Aakres põllutöö käimas. Aakres on põllutöö juba täie hoogu käimas. Maakünd algas juba paari nädala eest, kuna praegu ollakse ametis peamiselt õestamise ja kartulisõnniku weoga. Rukki- ja ristikheinaorased on ilusasti talitunud, kuna soojad ilmad on nad teinud roheliseks.

Riisumine Karksi-Nuias. Karksi-Nuia wiiwal metsawahelisel teel pandi toime ööl wastu 4. maid riisumine. Talli walla kodanikule Jakob Petersonile tungis tundmata isik kallale ja röövis 70 kr. raha, ähwardades teekäijat keeldumise korral tappa. Riisutud teatas juhtumisest politseile, kellel aga senini pole korda läinud riisujat tabada.

Laewad ei pääse Pärnu sadamasse. Kewadine jääminek Pärnu jõel on ummistanud muulide lähal liiwa ja mudaga laewasõidutee. Wee sügawus ummistunud kohal on waewalt 15 jalga. Selle tagajärjel ei pääse sadamasse kaubalaewad, mis harilikult istuwad wees 16—18 jalga.

Ummistuse kõrwaldamiseks on korraldus tehtud, et süwendaja asuks ajawõitmatult tööle, kuna sadamasse oodatakse pikisilmi esimesi laewu.

Wesi Pärnu lahes on tänawu haruldaselt madal. Meri on taganenud normaaljoonest sammu wiiskümmend lahte. Pärnu ranna ilu rikuwad mustendawad lagunenud jäätükid, mida taganew meri kui kuiwaksjooksnud tiigis kalu on rannale jätnud wedelema.

Pärnu plaashile uus kõlakoda.

Kuna torm minewal sügisel wana kõlakoja ära purustas, ehitatakse eelolewaks hooajaks uus. Praegu on kõlakoda ehitusel linna töökodades, kust see hiljem randa wiiakse. Kõlakoda ehitatakse sarnane, et seda on wõimalik talwel koost ära wõtta.

Supelasutuse awamine 18. mail.

Pärnu linnawalitsus otsustas supelasutuse 18. mail awada. Praegu on supelasutuses käimas ettewalmistustööd enne awamist. Wärskelt on wärwitud kõik puust supelwannid ja -nõud; samuti on ülewärwitud mõnedes ruumides põrandad.

Nida üliõpilaskoore külastab Tartut.

Kindlaksmääratud kontserdid Taani ja Budapesti üliõpilaskooridele.

Tartut külastawad eelolewal suwel mitu wälismaa üliõpilaskoori. Praegu on teada, et 9.—11. juunini wiibib Eestis Taani üliõpilaste —

„Studenter Sangföreningeni“

ekskursioon. Laulukoori kuulub umbes 40 inimest ja nad sõidawad kõigepealt Tallinna, kus kontserdiga esinewad. Tallinnast sõidab laulukoor Tartu, kus 11. juunil esineb kontserdiga „Wanemuise“ aias. Wõimalik, et wahepeal sõidetakse ka Narwa. Koori kontsertide sissetulek läheks Eestis heategewaks otstarbeks — kuhu, see määratakse, selgub hiljem. Wälisministeerium on Tartu üliõpilaskonnaga ühendusse astunud Tartus wastuwõtu asjus. Tartu saabuksid esialgse kawa kohaselt külalised päewase rongiga, annaksid õhtul kontserdi ja sõidaksid samal öö edasi.

Budapesti ülikooli ühendatud meeskoor,

umbes 40 liikmeline, tuleb kaasa Soome-Ugri kultuurkongressi ekskursiooniga ja annab kõige pealt 13. juuni õhtul kontserdi Tallinnas. Kongressilt tagasi tulles kawatsetakse anda kontsert 23. juunil Tartus. Koor on warem Eestit külastanud 1923. a. S.-U. kultuurkongressi ajal. Kuna 23. juuni langeb jaani laupäewa peale, siis on esialgu Ungari laulukoori kontsert weel küsitaw. Wõib olla teostub selle tõttu kontsert warem.

4. mail „Wanemuises“ kontserti andnud Helsingi Üliõpilaskonna orkester — „Ylioppilaskunnan Soittajad“ sõitsid teatawasti kontserdile edasi Riiga. Tagasi kodumaale tulles peatuwad nad weel tänase päewa Tartus, saabudes hommikul. Külalisi wõtawad wastu sõpruslepinglased üliõpilasorganisatsioonid. Üliõpilasorkestrandid tuttuwad kl. 11—12,30 Ülikooliga, Ülikooli raamatukogu j. t. asutustega ja wiibiwad 12,30—14 Raadil E. R. Muuseumis. Kell 14 on üliõpilaskonna juhatuse poolt Ylioppilaskunnan Soittajate toimkonnale korraldatud üliõpilasmajas lõunasöök. Pealelõunase aja weedawad külalised sõpruslepinglastega wabalt ja sõidawad kl. 23,30 edasi Tallinna. Tallinnast sõidawad nad järgmisel päewal laewaga Helsingi.

Laewasõitjail tuleb Jänese silla juures ikka weel ümber istuda.

Laewasõidu-ühendus Emajõe ülemjooksul sünnib ikka weel ümberistumisega Jänese silla juures, sest laew ei pääse silla alt läbi. Aurikule käib igal hommikul wastu A. Rederi ja K. Koppa suur mootorpaat „Linda“. Reisijaid on wõrdlemisi rohkesti, waatamata, et aurik käib ainult Jõesuu liinil, kuna Laashoonega ühenduse pidamine algab alles hiljem. Senise weelaugemise tempo juures, 8 sm päewas, on loota, et aurik tulewal nädalal juba raudteesilla alt läbi pääseb.

Toredat pilti pakub praegu õhtuti weest ülewjutatud Ülila luht, kus peegeltasasel weewäljal sadandeid heledaid tulukest liikwel. Need on „tulukesed“ ümbruskonna elanikud, kes waritsewad luhtadele wälja ujunud haugi.

Teedeministeeriumi esindaja.

Teedeministeeriumi esindaja wiibis neil päewil Tartus, kus rewideeris riikliku ehituslaenuga püstitatud maju. Rewident jäi üldiselt majadega rahule.

Woorimeeste ülewaatus.

Tartu sõiduwoorimeeste politseiline ülewaatus on laupäewal, 16. mail kell 9 hom. Politseiplatsil prefektuuri ees, kuhu kõik sõiduwoorimehed oma hobustega ja sõiduriistadega on kohustatud ilmuma ja millised linna sundmääruse kohaselt peawad olema korras. Kes nimetatud päewal ülewaatusele ei ilmu, peawad oma sõiduloa ja numbri prefektuuri ära tooma. Neilt, kes korratu sõiduriistaga ja hobusega ilmub, wõetakse sõiduluba ära. Teistkordset ülewaatust ei toimetata ja woorimeestele istiklikke kutseid ei saadeta.

Naiste karskusliidu söögisaal suletakse ajutiseks.

Naiste Karskusliit suleb oma söögisaali Jakobi tän. 12, 10.—27. maini, et köögis ja muudes ruumides parandusi läbi wiia. Kuna suwewahe-ajal nimetatud söögimaja kasutawad eriti perekonna-inimesed rohkesti, wiiakse remont läbi aegsasti. Ütlbse on Naiste Karskusliidu söögisaali kasutajate arw wõrdlemisi suur, kuna teada on, et toitude walmistamiseks kasutatakse selles asutuses ainult esimese järgu materjali ja peetakse piinlikku puhtust.

Häda-abi töölised planeeriwad tänawaid.

Need häda-abi töölised, kes Emajõe kalda täitmistöid suurwee tõttu ei saanud jatkata ja toodi ajutiselt kruusaauku tööle, on nüüd ametis uutes linnaosades tänawate planeerimisega. Ära planeeritud on juba Piiskopi, Teguri, Ropka, Ardla, Rahu ja Kesk-Kaare tänaw. Aianduskruntide juures aeti üks uus tänaw. Käsil on Soinaste ja Räni tänawa planeerimine. Sõidu- ja kõnniteed on tehtud neil tänawail mullast, mis kinni rullitakse ja kaetakse kruusaga. Tööpäew, mis kruusaaugu töödel ajutiselt kärbiti kuue tunni peale, on jälle pikendatud 8-tunniliseks.

Raadi tee ääres linna kruusaaugus pealismulla kõrwaldamisel on saadud umbes 100 kuubikmeetrit kiwe, mida saab kasutada tänawate sillutamisel. See on nii öelda häda-abi tööde puhaskasu. Maapind kruusaaugu ümbruses on kiwiderikas.

Töötuid 821.

Tartu linna ja maa tööbörsil registreeriti neil päewil töötuid mehi: esimeses kategoorias 72, teises — 99, kolmandas — 112. Naisi oli töötuid: esimeses kategoorias 64, teises — 290, kolmandas — 84. Kokku töötuid 821.

Nendest oli kuni 1 kuu tööta 196, 2 kuud — 67, 3 kuud — 55, 4 kuud — 84, 5 kuud —90, 6 kuud — 101, 7 kuud — 47, 8 kuud 14. Esimest korda otsisid tööd 166 isikut.

Suitsetajad, pidage meeles, et

BAIKAL

25 tükki — 15 senti.

on ainus eht vene tubakast valmistatud pabeross.
Kes kord proovib, see teisi paberosse enam ei suitseta

Tubakatehas A-S. „SIRENA“.

Kärewere „panama“ peategelane 1 a. wangiroodu.

Metsawahid said peaaegu õigeks.

Kärewere metsapanama protsess kestis kolmapäewa warahommikuni. Kohtu otsus kuulutati kell 3/4 homm. Kohus oli mõistnud metsnik Theodor Lepiku, 43 a. wana, 1 aastaks wangiroodu, kuna metsawahid Jaan Kangur, 69 a. wana, ja Jaan Kaal, 58 a. wana, kumbki tagandati teenistusest. Tegelikku tähtsust metsawahtide tagandamisel aga ei ole, sest mõlemad lahkusid juba aasta eest ametist. Kanguri järeltulijaks sai tema poeg, kuna Kaal ostis talu ja peab nüüd seda.

Tsiwiilnõudmine, mis metsade peawalitsuse poolt oli esitatud, jäeti tagajärjeta, sest kohus leidis, et Th. Lepiku poolt tasutud 911 krooniga on juba riigi kahjud laetud. Olgu tähendatud, et paragrahwi järele, mille põhjal süüdistus Th. Lepiku wastu oli tõstetud, oleks olnud kõrgem karistusmäär 4—5 aastane sunnitöö.

Mõlemad metsawahid mõisteti õigeks süüdistuse selles osas, mis räägis nende lohakast ja hooletust metsa järelwalwest, mille tulemuseks süüdistusakti järele pidi olema mitme saja puu kadumine. Karistati neid aga sellepärast, et nad metsniku eratähtede järele olid lasknud asunikkudel metsast puid wälja wedada.

Ka Th. Lepik oli juba mõne aja eest lahkunud metsniku kohalt ning teenis kusagil metsawalitsuse kantseleis.

Tartu teated.

Metsaistutamise katsed Tartu näitusel.

Korraldatakse eeskujulik puukool.

Tartu Põllumeeste Seltsi ja kohaliku Metsaühingu wahel on sõlmitud kokkulepe, mille järele wiimane korraldab eelolewal Tartu suurnäitusel, mis peetakse 4.—7. septembrini, tegelikke katseid metsaasjanduse alal. Katsed wiiakse läbi wastawate asjatundjate poolt uuel näituse wäljal, kusjuures eriteadlased kogu näituse aja kestel asjasthuwitatuile seletusi annawad.

Uuel näituse wäljal korraldatakse eestkätt puukool kõigi meil kaswawate puutaimedega. Kohapeal antakse ka õpetusi metsaistutamise ja teiste alade kohta.

Praegu wiibib Metsaühingu juhtiw tegelane prof. O. Daniel ülikooli õppemetskonnas Kastre-Perawallas. Prof. Daniel teeb õppemetskonnas wastawaid eeltöid ja walib wälja puutaimed. Lähemail päewil tehakse algust puukooli korraldamisega.

Laiaulatuslik näitus.

Neil päewil otsustati lõplikult wastawates ministeeriumides tänawuaastaste näituste korraldamise küsimus. Põllutööministeerium andis loa Tartu Põllumeeste Seltsile 4.—7. septembrini suuremat põllumajanduse näitust toime panna, kus on esitatud kõik osakonnad. Eriosakonnaks lubati kujundada loomade osa, missugune ala juba mitmendat aastat Tartu näituse kawast on puudunud.

Küsimust on kaalutud ka majandusministeeriumis, kus ministri otsusel anti wälja luba samal ajal suuremat töostuse näitust toime panna.

Nii kujuneb tänawune Tartu näitus laiaulatuslikuks nii tööstuse kui ka põllumajanduse osas. Ka senisest ülesandmistest on näha erakordset elawust.

Paatidega ujulasse sõidu eest hoitagu.

Suurwee ajal on saanud paljudel paatidega lõbusõitjail moeks sisse sõita ujula piirkonda, kusjuures sõidetakse wastu poste ja seinu, wiimaseid rikkudes. Kuna paatidega sissesõit ujula piirkonda sundmäärusega keelatud, siis wõib selle määruse rikkujaid kohtulisele wastutusele wõtta. Asjata sekelduste ärahoidmiseks hoitagu ujula piirkonda sõitmise eest.

Meil tuleks aktiiwsem olla.

Üliõpilaste wahetus Eesti ja Soome wahel ei edene meie süü läbi.

Juba mõne aja eest alganud Eesti Soome üliõpilaswahetuse eeltööd üliõpilaskonna wälistoimkonnas ei edene just soowitawa elawusega. Teatawasti on ülesandmiste tähtpäewaks nii neile, kes soowiwad Soome minna ja neile, kes soowiwad Soome üliõpilasi wastu wõtta, 15. mai. Kuid eriti soomlaste wastuwõtuks on wahetuskohti senini wähe üles antud. Enamus kohapakkumisi on tulnud hinnalistena, või jällegi sarnaseid, kus puht talu tööd nõutakse siiasõitnult. Kõik pakkumised on tulnud ajalehtede kuulutuste kaudu, kuna organisatsioonide kaudu wahetuskohti ei ole senini weel ühtegi üles antud. Muidugi on loota, et lähemal ajal wähemalt organisatsioonide kaudu rohkemal määral Soome üliõpilaste wastuwõtuks soowi awaldatakse.

Eesti üliõpilastest on senini Soome minekuks soowi awaldanud 14 isikut.

Kümme õpetatud aednikku.

Neil päewil lõpetas õppetöö Wahi põllutöökooli aianduse-mesinduse eriklass. Ellu astusid kümme õpilast, kes teoreetilise kursuse rahuldawate tagajärgedega lõpetanud: Birk, Linda; Koni, Helene; Liias, Martin; Sumberg Elfriede; Michelson, Arnold; Mundi, Anton; Ost, Hella; Spuhl, Aleksander; Toots, Elmar ja Lepasepp, Elmar.

Lõpetajad lähewad üheks suweks järelpraktikale paremateesse aianajapidamistesse ja nimelt, 8 lõpetajat wälismaale ja 7 kodumaale. Praktikaaja lõppedes antakse wälja lõpetajaile õpetatud aedniku kutsetunnistused.

Uute õpilaste wastuwõtmine aianduskласsi eelpraktikale on juba alanud. Õppetöö algab tegelikult 1. oktoobril, kuid kõigilt sisseastujailt nõutakse suwist eelpraktikat.

Maarjaturg puiesteeks.

Tartu linna puiesteede komisjon oma wiimasel koosolekul asus seisukohale, et Maarjaturu platsile tuleks asutada puiestik. Seni on plats olnud wälja renditud aiawilja kaswatamiseks. Kuna aga seal linnaosas praegu ühtegi parki ei ole, siis peeti wäga soowitawaks sinna park asutada.

Tänawu on plats wälja renditud, kuid tulewal aastal seda enam ei tehta ja hakatakse puiestiku asutamise eeltöödega.

Templitormid.

Wahepeal walitses imelik waikus. Mõtlesid ja wangutasid pead: jääb see tõepoolest igaweseks nii wõi on ainult pisukene hinge tagasitõmbamine? Kas meie jumalasulastegi keskele on lõppeks laskunud kristlik maailmawaade, ligemisearmastus ja rahumeel

Nii pidid paratamatult mõtlema, sest peale Pühawaimu kiriku wiimase mürakoosoleku „Grand Marina“ kinosaalis ei olnud paari kuu kestel märkida ühtki suuremat kogudusekandaali. Näis nii, nagu oleks kirik ikka tõepoolest pühaks templiks muutumas, kuhu maisel waenul pole wõimalust nina pista.

Aga need lootused murdusid warsti. Nagu õlekõred tuulepuhangu käes.

Pauluse kogudus Tallinnas awas uuesti lahinguteed. Küll wõrdlemisi waikselt ja ilma kriiskawama kisata, kuid kokkupõrked olid siiski wõrdlemisi ägedad. Wähemalt tõusis tüli nii suureks, et koguduse õpetaja pidi lahkuma ja nõukogu liikmed olid päris tugewasti uue kiriku ehitamise ümber põialt wedamas. Selge näide selleks, et mitte ainult walmis kirikutes ei teki kisklemist, waid isegi kiriku ehitamise kawatsuste ümber. Juba mõte paiskab rahumõtted kaugele.

Kummaline küll, kui nii erapooletult ja waikselt omaette mõelda...

Kaarli kogudus Tallinnas on aga neil päewil pasunad jälle täies rõkkawuses huugama pannud. On hüpanud waiksemast weest jällegi Maarja-Magdaleena ja Petseri traditsioonirikastesse roobastesse. Kiriku ruumes peetud peakoosolek tehti mürgli tallermaaks, trambiti, kisendati, sõimati, kolistati pinkidega...

Kiriku ruumes...

Kellelgi pieteetlikumal härral oli süda nukraks läinud ja lasknud mürgli mahasurumiseks orelit mängida ning wagu laule laulda, kuid närwid olid nähtawasti liig erewil, wihatuju kõrgemas kraadis — polnud sel wahendil mingit mõju. Lauldi lauluraamatust salmid maha ja niipea kui orelihelid waikisid, löödi mürin ja kolin uue jõuga walla.

Ma ei tea, mis pidi ütlema prof. Köleri õnnis altaripilt, mida arwama kõrged sambad, mis määratud palwesammasteks ja kus see waim, mis igapühapäewaste teenistuste kaudu wõlwide alla manatud, enam julgeb tagasi tulla...

Siiski — koosolek lõppes lauluga...

Wast loeti ilusaid sõnugi, tuletati meele Suurt Raamatut ja lahkuti ilma südametunnistuse piinata. Nii on see ennegi olnud. On teotatud jumalakoda, ilma wastutustundeta ja püha waimu kartmata, ja siis kohe selle peale waga nägu jälle ette lükatud, nagu oleks oldud armulaual ega mitte müratrumme põristamas.

Küll on see inimese hing ikka weniw asi!

Aga Kaarli kirik wangutas kindlasti oma kaht torni ja wõlwialused tõmbusid mukralt niiskeks, kui rahwas wajus laiali ning rahu asus uuesti sammaste alla.

Aga Maarja-Magdaleena, Petseri ja paljud muud templitornid on enne juba pidanud waikses kurbuses oma päid raputama. Pole siin õieti midagi uut. Tawaline nähe.

Kuid sa mõtled siiski kuldseid unistusi: kunas lõppeks tuuakse rahu ja pühameel ka rahu templitesse?

Tuleb säärast aega kunagi?

Tölner.

Prof. H. Koppel ehitab maja.

Prof. H. Koppel hakkab omale Kitsas tänawas maja ehitama. Maja saab kahekordne ja sisaldab kaks suuremat korterit.

Autojuhtidele wormiriie.

Kewad asetab ka autojuhtidele teatud nõuded. Praegu on riietuse mõttes Tartu autojuhid wäga kirjud: igaüks kannab seda, mis temale kohane, kuid publiku seisukohast wõttes peaks autojuht olema riietatud korralikult. Et korralik riietus ka ühtlane oleks, on tarwilik läbi wiia wormiriietus, esialgu kas wõi mütsi näol. See on tarwilik ka autojuhtide ja autoomanikkude endi huwides, sest sõitjad waliwad ikkagi korralikult riietatud autojuhte.

Politsei orkestri tegewusest.

Politsei orkester, mis aasta eest asutati, on leidnud oma esinemisel tähtt tunnustust. Alul oli orkestri juhiks kordn. Marks, kuna hiljem juhatama asus kantj. am. Jäger, kes ka praegu juhiks. Orkester on ülesastunud Politsei Spordiringi pidudel ja tantsuõhtutel. Harjutused on kaks korda nädalas prefektuuri ruumes. Orkester astub awalikult üles ka 14. mail korraldatawal rattaturite spordipäewal, mängides kella 10—11 h. Tähtwere pargis ja peale lõunat läbilinna tänawa sõidul ja kella 4-st peale welodroomil.

„Punane“ matus.

Eile pealelõunat wiidi ülikooli anatoomikumist Meltsiweski tänawal tulewahetusel saadud haawadesse surnud põrandaalune tegelane Aleks. Botin surmaiale. Kihutuskirjanduse lewitaja puusärki saatis muusikaga kogukene demonstratiiwselt punaste lintidega ehitud inimesi, — enamuses naised. Ei puudunud ka leina pandud punane lipp rongi ees. Puusärk oli üle tõmmatud ereda punasega.

Teater ja muusika.

„Wanemuises“ täna wiim. k. õdaw. hind. „Minu beebi“.

„Minu beebi“, käesolewa hooaja ainus jant, on kõigile walmistanud suurimat lõbu. Argu jätku keegi, kellel tükk nägemata, tänast juhust kasutamata. Piletihinnad 20—60 senti ühes riidehoiuga.

„Surmamõistetute wangla“ „Wanemuises“.

John Werley „Surmamõistetute wangla“ (algkeeles „The Last Mile“ ehk „Wiimne miil“) tuleb käesolewa hooaja wiimie sõnalawastusena ettekandele laupäewal, 9. sk., kuuludes kindlasti selle seesoni kaalukamate uudiste hulka. Näidend ei ole mitte ainult sensatsiooniline miljöölt ja sündmustikult (mäis ühe ameerika riigiwangla „surmamajas“), waid ta on ka hingeeluliselt äärmiselt huwitaw. Autor, kes on waewalt 30-aastane, on wäga palju läbi elanud kõiksugu kutsetes. Oma näidendi idee sai ta ühe surmamõistetu poolt kirjutatud kirjast lugemisel, kus kirjeldatakse roimarite wiimseid hetki enne elektritoolile minekut, kuna tõuke andis hirmus wangide mäss Colorado City wanglas 1929. a. Näidendis ei ole ühtki naist — tänu jumalale, sest ta on niigi küllalt närwetwapustaw. Olgu see kõigile juba ette öeldud.

Dekoratsioon — „surnumaja“ koridor seitsme kongiga — on walmistatud rauast W. Haasi ülewaatusel. Lawastus W. Mettuselt. Eelmüük awatud. Üli- ja kooliõpilaste piletid makswad.

Haridusselts „Edu“ lauluharjutus on 7. sk. kell 8 õhtul spordiselts Kalewi ruumes Tähe ja Lille tän. nurgal.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Tartu Õpetajate Selts korraldab laupäewal k. 8 õhtul 5. algkooli ruumes Lina-Karlowa t. nurgal perekonna-õhtu mitmekesise eeskawaga.

Riigi Keskarhiiwi ettekande-koosolek peetakse 8. mail kell 7 p. l. Keskarhiiwi ruumes. Päewakorras: mag. O. Liiw — Poola arhiiwid ja Eesti ainestik neis.

Tartu Taimetoitlaste ühingu koosolek on 8. mail kell 8 õhtul Karskusliidus. Kõneleb bulgaarlane P. Pamporow: „Taimetoitlus ja taimetoitline liikumine Bulgaarias“.

Tartu Linnateenijate ühingu üldkoosolek on neljap. kl. 1/8 õht. rackojas. Päewakorras: 1) M. Pukitsa kõne: „Kunst ja elukutse“, 2) Matusekassa kodukorra wastuwõtmine ja 3) suwine tegewus.

Kirjawastused.

A. J. W. Kunstes ja teistele kirjasõnajatele. Jüriöö pidustuste kirjeldusele ei saa enam ruumi anda, sest teated on wananenud.

Y. S. sümfoonia kontsert.

Helsingi üliõpilaskonna sümfooniaorkestri kontsertmatka eesmärgiks oli tuttwustada meile Soome üliõpilas-noorsoo muusikaharrastust ja nad esitasid endid muusikaliselt ülihästi. Kontsert näitas, mida wõib saawutada hea organiseerimise, juhatuse ja innuka koostöö juures muusika alal üliõpilas-asjaarmastajate peres, arendades wastuwõtlikus noortes muusikalist arusaamist ja maitset, tõstes huwi muusika wastu ja edendades kaswatusliselt nii wajalist esteetilist kultuuri.

Ettekandeist, peensustesse tungiwa ja seesmisi elamusi sundiwalt esile manawa dirigendi dr. Toiwo Haapaneni juhatusel, selgus orkestri täppis ja selge, rütmikindel, wäga tasandatud ja wäljendusrõõmas koosmäng. See ilmnes juba Haydni sümfoonias, mille stiili omapära asjaarmastajail nõuab erilist tähelepanu, eriti aga Soome komponistide meeleolulistes töödes, mille sisu-tõlgitsus oli wäga wäljendusrikas. Sibeliuse „Armastawas“ oli palju õrnust, peensusrikkalt ettekantud „Walse triste'is“ graatsiat ja hingestatud elamusi, Toiwo Kuula „Rahwalaulus“ rohkesti meeleolu. Wähem pääsis mõjule Sibeliuse „Finlandia“, kus wasl- ja puupillidegrupp osutusid keelpillidega wõrreldes liialt nõrgaks —, on ju puhkpillide mängijaid asjaarmastajate hulgas wähe.

Solistina esines Kurt Wallden, kes Palmgreni meeleolulisi klaveripalasid ette kandis laasaelawmeeleolutsewalt ja peenetundeliselt ning suure tehnilise puhtusega. Kontsert lõppes ülewa Porilaste marsiga.

Rahwast, eriti üliõpilasperet, oli kahjuks wähe.

K. Leichter.

Sport.

Spordiplatside korraldustöödest.

Linna spordiplatsi korraldustööd on praegu täies hoos ja plats awatakse üldiseks tarwitamiseks 15. maist. Platsile sissekäik on tehtud märksa awaramaks ja nägusamaks ning praegu tasandatakse ja korraldatakse jooksuteid. Pump on korda seatud ja duschiruum jääb endisele kohale. Praegu on käsil ka telefoni sisseseadmine. Telefon seatakse üles platsiwahi korteri.

Platsi tarwitamise kodukord trükitakse ja seatakse platsile mõlemale poole üles ning saadetakse ka organisatsioonidele teadmiseks laialt.

Staadioni korralduskomisjoni wiimasel koosolekul otsustati peale laste laulupidu jalgpallimõlli sõluda ja õhukese mustamulla korraga latra 100 meetri jooksuraja walmistamistöödega alatakse aga otsekohe.

Kalewi poksimeeskond tugewnenud.

Tartu Kalewi liikmeks on wõetud Tartu NMKK wäljapaistwamad poksijad wennad Lukinid ja Lillemägi. Kuuldawasti on nad ettenähtud ka juba Kalewi esindusmeeskonnas, mis 13. maiks Riiga sõidab sealse poksiklubiga seltsidewahelise wõistluse pidamiseks.

„Weronika“ seep on kõige parem!!

Sisemaal wähe jahedam.

Neljapäewal kerged läänepoolsed tuuled, muutlik pilwitus, nimetamiswäärt sademeid pole oodata. Öösel merel udu. Sisemaal wähe jahedam.

Ülewaade kolmapäewal, 6. mail.

Walgemere madalrõhkkond sõitwendes liikunud Ida-Wenesse. Tema tagaküljel lewib Läänemere jahe õhk lõuna suunas. Wiimase mõjul on temperatuur Põhja-Soomes ja Põhja-Skandinaawias langenud. Eilne Läänemere idaosalda nõrk madalrõhkkond täitunud Kesk-Euroopast Lõuna-Rootsi liikunud kõrgerõhkkonna mõjul. Wiimane näib Läänemere piirkonnas weelgi tugewnewat. Temperatuur meretuulte tõttu Eesti ja Läti rannikul langenud. Sisemaal oli hommikul endiselt soe, kuid jahenemine näib järgnewat ka siin. Kerged wihmasajud Inglismaal ja Ida-Wenes. Riia- ja Soomelahe piirkonnas oli hommikul udu. Eestis oli eile keskpäewal 9—20 kraadi, öösel 3—9 kraadi ja täna hommikul 8—17 kraadi sooja. Öösel sadas Eestis paiguti kerget wihma.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

Tartu Linna Majaomanike Seltsi „Maja“

Pühapäeval 10. mail a. a. kell 5 p. l. „Põllumeeste Kodu“ ruumes, Holmi t. 12

Avalik kõne-koosolek

Kõned:
1. Katusetõrva ja laki valmistamine ning tarvitamine.
2. Aiatööd ja korraldused.

Sisseminek kõigile vaba.

JUHATUS.

Alfr. & Lydia Otsing'i

raamatupidamise ja masinkirja kursused.

Tartus, Aia t. 8 (hoovis). Asut. 1913. a.

Alandatud hinnaga raamatupidamise kursus algab 15. mail, kestvusega 1 kuu. Lähemalt kursuse juhatajalt.

Vann, roostetanud, pressitud

piimanõusid

tinutatakse uuesti ja pressitakse lossid välja. Tehakse ka kõiksugu plekitöid, katuste katmist, parandust ja värvimist. Töö kiire ja korralik. **Tinutus- ja plekitööstus** Tartus, Jaani ja Laia tän. nurgal nr. 42.

Aupaklikult **Artur Blum.**
Erakorter Uuel tän. nr. 22.

End. Karlova mõisa kruntide kontor

Filosofi tän. nr. 1. Telefon nr. 906.

Kõigis asjus, mis puutub põlise rendi ja rendi maksmisesse, kruntide omanduseks ostmisesse, lubasaamisesse kruntide edasiandmisel majade müümise korral jne. võtan isiklikult vastu.

V. Bulgarin.

Kontor on avatud kella 9—11 e. l. Esmasp. 11. ja teisip. 12. mail on kontor kinni.

Vorbuse mõisas **müüa suur**

pull

ja muumatud

lehm

Pakkumised kirjalikult saata mõisa valitsejale. Sealsamas müüa head **kaera- ja suvenisu seemet, metsa- ja põlluheinu.**

Mõisa valitsus.

Teadaanne jõuvankrite omanikele.

Käesolevaga teatab Tartu Linnavalitsus, et jõuvankrite järelevaatus neile jõuvankritele, missugused senini vaatusele ei ole ilmunud, on reedel, 8. mail s. a. kella 9—11 e. l. Postijaama platsil Riia uul.

Jõuvankrite omanikkudel ilmumine tarvilik.

TARTU LINNAVALITSUS.

Restoran „PARIS“ — Suurturg nr. 7.

Müüme kõike alandatud hindadega.
Soe baar — külm naps.

Pudel veini alates	1 kr. 20 s.
Pudel õlut	— 30 „
Sibulaklops	— 35 „
Seakarbonad	— 35 „
Kotletid	— 20 „
Portsjon viinerisi	— 30 „

Suur valik igasuguseid suupisteid.

Palun ise veenduda. A. NOVITZKY.

Tsementtööde

meistrit

vajatakse. Tööde väljaandmine reedel 8. mail kell 1. Riia tän. nr. 40, Tartu Piimaühingus.

Vajatakse 1—2-toalist

korterit

kööginga alumisel või keldrikorral. Soovitav elekter, gaas, vesi. Teatada kirjalikult Veski 56—2. Kuusk.

Elvas Suure järve ääres

ilus suvila

6 tuba, köök ja tarvilikud ruumid ühes mööbli ja sõõginõudega välja üürida. Teateid saab Tartus, Riia t. 77, kontoris, telef. 125.

Vajan korralikku

korterit

3—4 tuba, köök ja kõrvalruumid, kuni 30. maini või hiljem, 2. linnajaos, südalinnas. Teat. A. Leib, Promenadi tän. 9.

Ükski auto ja mootorratas

pole kogu maailmas nii kiiresti levinenud ega võitnud endale samast suurt poolehoidu kui

D.K.W.

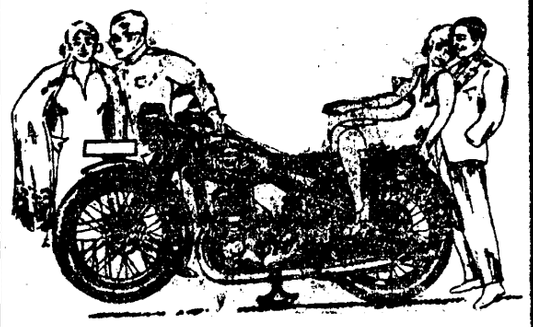

tema äärmine vastupidavus rahuldab ka suurimaid nõudmisi. — Sõit temaga on mugavam ja kindlam kui ühelgi teisel sõidukil. Tehke proovisõit ja juhtige teda, siis veendute tema paremustes, niisama kui sajad D.K.W. omanikud Eestis

Hinnad väljaspool võistlust Kr. 545.— kuni 1450.—. Soodsad maksutingimused.

VABRIKU LADU:

K-m. Tammann & Traustel

Tallinnas, Kentmanni tän. 5. Tel. (2) 31-25.

Vastuvõtt

Adeline Tannbaum'i

tuleval nädalal algavale **uuele keedukursusele** suurearvulise maitsvate õhturoogade, maiustuste, küpsiste, tortide valmistamise, kaunistamise ja **uuel moel lauakatmise** õpetamisega. Kõnetunnid kella 11—12 ja 5—7 **Riia t. 20,** hoovis.

Võõras silm ega põletav päike ei paista läbi Soome tselluloos-kartong automaat allalastavatest

aknakatetest

Odav, parem, solidsem, praktilisem abinõu akende katmiseks. Mitmes suuruses. **Vastupidavus üle 10 a. garanteeritud.**

Ladu:

„Postimehe“ raamatukaupluses

Tartus, Suurturg nr. 16.

Vajame kohe:

hobusemeest

kauba väljavedajaks ja

möldrit,

kes ka valteidega jahvatada oskab. Leivavabrik «Ceres» Tartus, Riia tän. 133, telef. 1-07.

Keset linna müüa

puu- ja kivimajad

äride ja aedadega kasulikkudel tingimustel. Samuti müüa talukohad ja alevites majad. Hinnad: Kr. 3.000.—, 5.000.—, 7.000.—, 8.000.—, 12.000.—, 14.000.—, 18.000.—, 20.000.—, 25.000.—, 45.000.—, 50.000.—, 75.000.—, 100.000.—.

Teateid saab kl. 9—2. I järgu komisjoni kontor Tartus, Suurturg 7. K. Virro.

Lugupeetud daamid!

Juuksetööstus „Resiinas“, Kauba tän. 15, II korral,

lokib täiesti vilunud lokkija

tänasest peale. Palun kõiki endiseid kui ka uusi töötarvitajaid lahkesti külastada.

Kõige lugupidamisega
OMANIKUD.

OKSJON

Avalikul enampakkumisel müüakse 10. mail kell 11 e. l. Vesneri vallas Liiva talus Juhan Ratassepa päralt olev inventar: 1 hobune, põllutööriistad ja vili.

HOOLDAJAD.

Kõige suurem valik

TAPEETE

15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA“** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

Müüa uus, firma J. Pracner

Külvimasin

Hind Kr. 249. — Külvimasin on Raadil, Tartu Ülikooli Taimebioloogia katsejaamas järelproovimisel, kus ka lähemaid teateid saab.

Müümised

Müüme suurt värsket

eksport hami-kala 25 senti kilo,

täna ja edaspidi, suurel ja väiksel arvul.

„Eesti=Kala“
Gildi tän. 14. Telefon 11-71.

Küljekorviga

mootorratas

550 ccm müüa. Tähe tn. 21, krt. 1. Näha iga päev kella 18—20 õht.

Majad

müüa paremas linnajaos päriskrundil soodsail tingimustel. Küsida Riia tän. nr. 66, majaperemehelt.

Müüa noor isane

koer,

Dobbermanni tõugu. Tiigi tän. 64.

Ristiheinu

on müüa Haaslava vallas, Karu talus.

Müüa uusi

atru,

13 kr. tükk. Marja t. 8, töötuba. O. Pann.

Põletispinde

häid, kuivi, müüa. Riia tän., raudteesilla turbakuuri juur.

Müüa odavasti täiesti korras

taksomeeter

ühes troossiga. Näha saab kl. 9—11 hom., Näituse t. 7—2.

Hobune ja vanker

müüa. Meltsiveski tn. 49—6.

Müüa

hobune ja 2 vankrit.

Uus tn. 10—4.

Ainult „Eesti Kalast“ saate eht kõrgemat sorti

eksport=võid,

kr. 2 kg.

„EESTI KALA“,
Gildi tn. 14. Telef. 11-71.

Vesneri mõisas

aasaheinu

alandatud hinnaga müüa. Järele küsida Tartus, Riia tn. 77 kontoris, telef. 125, Vesneri mõisas, telef. 864.

Naftalini

kõrgemas headuses uuesti saanud ja soovitan äärmiselt mõõduka hinnaga. Jällemüijatele protsendid. Rahukaupl. Uueturu tn. nr. 1.

J. A. Rekand.

Nelja-aastane

hobune

müüa. Tartus, Narva tn. 151.

Müüa kahekordne

kiwimaja

kõrvalhoonetega suure aia sees. Lähemaid teateid saab Rüütli tn. 13, lilleärist.

Müüa tammepuust

riidekapp ja voodid

Lodja tn. 9—2.

Müüa

maakiva.

Roosi t. 5—1, (veetakse igal ajal).

Talu

kiires korras müüa ehk rendile anda, keskmine suurus. Teateid saab Narva tn. nr. 5, restoranist.

Tööotsimised

Aus ja karske noormees soovib kohta

meiereisse või veski-

poisiks. Teat. slt. „Noormees 19“ all.

Korralik

üksiteenija

soovib kohta. Omab soovitused. Aleksandri tn. 6, kübaraäri.

---

2 meisterahvast soovivad

maale tööle.

Katarina tän. 8—11.

---

2 kainet, korralikku

poissi

soovivad suveks maale suuremasse tallu. Teateid saab Holmi tn. 1—2.

Aiatöös ja talu majapidamises vilunud ja praktiseerinud maapoiss vajab talusse

eestegija kohta,

ehk kes tahab talusse tublit abilist. Kaupa teeb Uus tn. 40, Mälton, 10. ja 11. mail.

Talu töödes vilunud

maapoiss

soovib kohta suuremasse tallu. Kaubelda neljap. 7. ja 8. apr. s. a. kella 12—3-ni. Tähe tn. 136, hoovipeal maj.

Palmetirjade,

edasikaebete ja igasugu kirjatööde ümberkirjutus. Narva tn. 56—4, II. k., sissekäik hoovist. E. Looga.

Kautsjonivõimeline 1. liigi

autojuht

soovib kohta taksole ehk veoautole. Täiesti vilunud, kaine, mittesuitsetaja. Kirj. ehk isikl. 9. maini Tartu, Vabaduse tn. 23—6, E. P.

Westimeister

võtab oma peale uusi ja remont veski töösid. Tulla Tartu, Paju tn. 4—2, J. B.

Wene neiu

soovib kohta laste juure ja majapidamises abiliseks. Vabaduse tn. 1—2, M. V.

Vanem

keetja

soovib kohta. Võib ka kodust käia. Soovitused olemas. Veski tn. 10—5.

Karske ja korralik

õigust. üliõpilane

otsib suvekuudeks mingisugust teenistust (soovikorral ka pikemaks ajaks) kas kontorisse, ärisse või kantseleisse. Pakkum. slt. ühes tingimustega „Õigus“ all.

Maaneiu,

kauemat aega suures talus perenaise kohuseid täitnud, soovib perenaise kohta. Võib ka linna lähedusse suurem. tallu teenijaks minna. Kella 12—2, Tallinna tn. 31—4.

Aus, korralik, 19 a.

neiu

soovib kohta kas kinosse kohanäitajaks või uksehoidjaks ehk aiatööle. Teada saab Tartus, Riia tn. 32—5.

Leerilastele nimekaarte!

Enne 125 s. 100 tk. — **nüüd 75 s. 100 tk.** välismaa linasel kartongil. **A. Süüdeni trükikoda,** Rüütli tän. nr. 12.

Ostmised

Soovitakse osta vähetarvitatud, head ja korras

mootorratast.

Teat. slt. sõna „Ratas“ all.

Soovitakse osta:

türgidiiwan, 2 leentooli

pesulauda ja väikest kappi. Pakkum. slt. „kv. nr. 6146“.

Soovin osta

kiirpäewapildi aparaati.

Teatada aadress ühes hinnaga slt. „Kiirus“ all.

Soovin osta hästi hoitud

lapsewankrit,

Soovitav kattega. Teat. Raekoja tän. 10—1.

Tööpakkumised

Vajatakse maale korralikku

sepa-õpipoissi.

Teatada kirjalikult: Laeva p. ag., pk. 4. Sealsamas on ka uusi töövankreid müüa.

J. Läti.

Teenijat tüdrukut

tarvis koduse töö peale. Teateid saab Väike-Kaar nr. 9, Reinfardti juurest, Tammeväljal.

Õmbleja vajab töötundjat

õpilast.

Vladimiri tn. 7—1.

Õmbleja

vajab vilunud töölisi. Tähe tän. 8—1.

Moesalong vajab vilunud

kleiditöötegijaid ja õpilasi.

Jaani tn. 10. Tulla kl. 10—6.

Kojamees

leiab koha. Tähe tn. 73—3.

Vilunud

naistelnerit

vajab restoran „Liivimaa“, Riia tän. 91.

Rätsep

vajab töötegijat käealust meesterahvast. Tähe tn. 19, krt. 4, III. k.

Vajan vilunud

õmblejat

Tulla 6. skp. kl. 7—8, Võru tän. 20—2.

Vajatakse

kingsepa töölisi

uue ja vana töö peale. Aleksandri tn. 91, poodi.

Heade soovitustega

naisõpilast,

kes kolme kohalikku keelt valdab, vajab pudukauba ladu Sch. Bakscht & Pojad, Poe tän. 3.

Kingsepa töölisi

meeste ja naiste tööde peale on tarvis. Pärna tn. 19.

Tüdrukut

vajatakse linna ligidale talusse. Kaupa tehakse 7. mail kella 9—11. Narva tän. 10, sissesõiduhoovis.

Sadulsepa töölisi

türgidiivanite töö peale on kohe tarvis sadulsepmeister Truuts'i juurde, Aleksandri tän. nr. 15.

Kohe tarvis

kaasosanikku,

kes kr. 500 mullatöö ettevõttesse mahutada saab. Teenistuse võimalus 100%. Teatada slt. „Osanik I“ all.

Tunnid

Annan matemaatika (trigonom., algebra, aritm.) ja keelte

tunde,

samuti majandus- ja finantsmatem. kesk- ja ülikooli kursus. Rääkida 4—5 p. l. Karlova tn. 105—1.

Saksa, inglise ja esperanto keele

tunnid.

Järelaitamine. Marja tän. 6, krt. 9. Kõnet. kella 3—4.

Korteripakkumised

Korter,

2-toaline, elektrivalg. ja keeduvõimalusega üürile anda. Kuu tn. 13—1.

Ilus

mööbliga tuba

välja üürida. Linda tn. 3—4. Sealsamas valmistatakse ka naister. üliriideid.

Korralik

möbl. tuba,

erasissek., odavasti ära anda. Vladimiri tn. 2—4.

Möbl. tuba,

erasisesk., köögitarv. saada. Suurturg 15, III kord, Auster'i korter.

Korter,

2 tuba, köök ja kõrvalruumid, elektriv., saada. Tähtvere tn. 15—1.

Korter

viljapuuaiaga, 3 tuba, köök, veranda, üürile anda. Karlova tn. 25—2.

Ilus suur erasissek.

tuba

vähese mööbliga ehk ilma välja üürida. Katarina 4—4.

Suwekorter

välja üürida, ilusas kohas, Peedul. Küsida Narva tän. 115—2, telef. 494.

Würtsipoe

ruumid ühes elukorteri ja leivatoaga välja üürida. Küsida Promenadi tn. 11, saapakauplusest.

Maal rahvarikkas kohas kohased

ruumid arstile ehk hambaarstile

välja üürida. Lähemaid teateid saab Aleksandri tn. 24-a, M. Kase toiduainete kaupl.

Maal käidavas kohas

juutselõitajale kohased ruumid

välja üürida. Lähemaid teateid saab Aleksandri tn. 24-a, M. Kase toiduainete kaupl.

Korteriotsimised

Korterit

2 tuba köögiga vajab 2 liikmeline perek. paremasse linnajakku. Pakk. slt. «E. K.».

Vajan nüüd ehk edaspidi 3—4-toalist

korterit

Pepleri tänava ümbruses. Teatada Aia tn. 32.

Vajan

piimapoe ruume

kohe või lähemal ajal. Teat. slt. „M. P.“ all.

„Postimehe“

ja

„Maamehe“

tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu:

Kodijärwe Pruulil, Peeter Wiil.
Märjamaa Päärdul, M. Priimets.
Pala ag., Fr. Willemson.
Mägiste Waalul, Henn Sarw.
Vana - Kastre seltsimajas, Lavrentjev.
Kudina vallas, Lilo asund., Osv. Villman.
Pedjas, Arn. Anton.

Lenduri surma läbi ootamatult lahkunud üksik lennuväedivisjon nr. 2 ülemat kv. lendurvaatleja

major J. Sööti

ja kaitseväe lendurit

veltv. A. Seppa

mälestab

Üksik Lennuväedivisjon nr. 1.

Lasksin suure hinnaalandusega müügile partii kõrgeväärtuslisi hästipassivaid

naisterahva Inglise

kummimantleid

nimelt:

Heledad impregneerit. riidest ilma kummita mantlid	enne Kr. 38.—	nüüd Kr. 15.— tükk
Ruudulise riidega kummivoodriga mantlid	„ Kr. 28.—	„ Kr. 12.50 „
Ühevärvilised popeliin riidega kummivoodr. mantlid	„ Kr. 22.—	„ Kr. 12.50 „
Kahepoolega värvilised kummimantlid	„ Kr. 24.—	„ Kr. 10.— „
Pruunid auto mantlid riidevoodriga	„ Kr. 20.—	„ Kr. 7.50 „

M. Järese suuräri Tartus, Kaubahoov 10-11-12 Kõnetr. 5-91. Asut. 1899.

---

4. mail s. a. õnnetu surma läbi lahkunud

kv. lendur-veltveebel

Artur Seppa

leinavad omaksed.

«Vanemuise» teater

Neljapäeval, 7. mail kl. 8 ö.

Viimast korda:

Minu beebi.

M. Hennequini jant 3 vaat.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riideholuga.

Laupäeval, 9. mail kl. 8 õhtul

ESIETENDUS:

Surmamõistetute vangla.

John Wexley näidend 3 vaat.

Näitejuht: W. METTUS.
Dekoraator: W. HAAS.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Kauba Pank Tartus

Panga aktsionääride korralise peakoosoleku 25. aprillil s. a. otsusel

suurendatakse panga aktsiakapitali Kr. 100.000.—

võrra ja selleks lastakse esialgu Härra Majandusministri loal panga põhikirja §§ 4, 6 ja 7 kooskõlas

II. seeria panga aktsiaid 1000 tükki à Kr. 50.— välja.

Tellimise ja maksu tingimused on järgmised:

Endistel aktsionääridel on eesõigus osta uusi aktsiaid iga 4 vana aktsia à Kr. 50.— kohta üks uus aktsia à Kr. 50.— kuni 15. maini 1931. a. Juhatus jaotab nende aktsionääride vahel, kellel poolikute aktsiate peale eesõigus on, need oma äranägemise järele ära.

Ei peaks kuni 15. maini 1931. a. kõik uued aktsiad ära ostetama, siis avatakse ülejäänud aktsiate peale tellimine, kusjuures panga juhatusele jääb õigus peale 15. maid 1931. a. tellimata jäänud aktsiaid ka võõrastele, s. o. mitteaktsionääridele, ära müüa.

Aktsiate tellijatel tuleb maksta:

10% aktsiate hinnast tellimise juures kuni 15. maini 1931. a.
40% „ „ kuni 30. maini 1931. a.
50% „ „ „ 30. juunini 1931. a. plus kuludeks Kr. 0.78. plus Kr. 8.22 tagavarakapitali heaks aktsia pealt plus tempelmaks.

Kui keegi, kes II. seeria aktsiaid tellinud on, mõnda maksutähtaega ei pea, siis kaotab tema õiguse nende aktsiate peale ja võib oma sissemakstud raha ilma protsentideta tagasi saada. Maksutähtpäevade mittepidamisest vabaks saanud aktsiaid võib juhatus oma äranägemise järele ära müüa ka võõrastele, s. o. mitteaktsionääridele. II. seeria aktsiaid, millede täieline väärtus kuni 30. juunini 1931. a. tasutud on, võtavad dividendi jagamisest 1931. a. kupongi järele ½ dividendi suuruses osa.

Aktsionääridel tuleb oma aktsia omandamise õiguse tõendamiseks blanko aktsiaid panga juhatusele esitada. Nimelised aktsiad arvestatakse panga raamatute põhjal. Blanko aktsiad jäävad panga juhatuse kätte kuni II. seeria aktsiate tellimise lõpuni.

III. seeria aktsiate kogusummas Kr. 50.000.— väärtuses tellimise tähtajad ja tingimused avaldatakse edaspidi.

KAUBA PANGA JUHATUS.

Dr. H. Piirako

Naha-, sugu- ja sisehaigused. Kosmeetika.

Vastuvõtmine igal ajal.

Tartus, Raatuse tän. 12

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4 (Vastu Jaani kirikut).

Dr. HELENE KISSA

Sisemised ja naistehaigused, naistesuguhaigused. Vastuvõtm. k. 9—11 ja 5—7 Kevade tän. nr. 1 (Karlova apteegi taga).

Ämmaemand-masseerija

E. Kamsen.

Tartus, Jaani tän. 15, III kord

Ämmaemand

E. Liibusk

Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 9 (sissekäik Holmi tän. 1).

Toiduainete pood

ära anda kõige kraamiga. Teateid saab Kaubahoov 23, hra Luksepalt.

Välja üürida endised

kohwitöötsufe ruumid.

Aleksandri tn. 45—2.

---

1 wakamaa maad,

suviseks kasutamiseks rendile anda. Ropka väljal. Küsida Sõbra tn. 14—1.

Koloniaal-kauplus

hästi käidavas kohas ühes õlle luba ja väheldase kaubaga ära anda. Sealsamas on müüa häid söögi- ja seemnekartuleid. Tähe tn. nr. 145, telef. 10-36.

Surm

hiirtele, rottidele ja prussakatele.

W. Ponjagin

Tartus, Narva (Peterb.) t. 47—6.

Kuulsalm hiromant

Ainuke tõetundja kes inimese saatuse ära ütleb. Turu tän. 75—4.

Täiuslik saatuseõnne

TÕEPROHVET PEEP

(Selgeltn. Astro Hiro)

UUETURU 25.

(Väljalõigata).

Raske ja kannatusrikka haiguse järele 5. mail s. a. kell 4 hommikul surma läbi lahkunud

Emilie Jüriado't

mälestavad leinas **omaksed.**

Kirstupanek 6. mail kell 8 õhtul Erakliinikus ja matmine 7. mail kell 5 p. l. Maarja kalmistule.

E. K. A. S. Vene tän. nr. 5.

Laupäeval, 9. mail s. a.

Seltsi puhkpillide orkestri

tulu õhtu

Kavas: kontsert orkestrilt.

Järgneb

TANTS

vahetpidamata kahe orkestri saatel, 52 tantsu (helgihoitja)

Algus kell 9 õhtul.

Pääsetähed à 50 senti.

Pidutoimkond.

Tartu Kõrgem Muusikakool

Reedel, 8. mail s. a. kell 8 õhtul

„Vanemuises“

õpilaskontsert

Pääsetähed 50—25 sendini, koolõpilastele 15 senti, müügil kontserdi päeval kl. 6 p. l. alates Vanemuises.

Tartu Vangide Hoolduse Seltsi

korraline peakoosolek

peetakse kolmapäeval, 20. mail 1931. a. kell 6 õhtul Tartu raekojas, päevakorra järgi:

1. Koosoleku avamine ja juhataja ning protokollija valimine.
2. 1930/31. a. aruanne.
3. 1931/32. a. eelarve.
4. Valimised põhikirja järgi.
5. Läbirääkimised ja koosolekul ülesvõetud küsimused.

Märkus: Kui määratud ajaks ei ilmu tarvilikku arvu liikmeid, siis on samal päeval kell ½7 õhtul teine peakoosolek samas kohas ja sama päevakorra järele, mis põhikirja § 34 põhjal on otsusevõimuline, vaatamata ilmunud liikmete arvule.

Seltsi juhatus.

Oksjon.

Reedel, 8. mail s. a. kell 5 p. l. müüakse linna oksjonipidaja poolt enampakkumisel: tisleri pink, igasuguseid tööriistu ja muud majakraami Tartus, Kastani tän. maja nr. 127 õuel. Asju võib näha enne oksjonit sealsam.

Jalgrattaid

ja nende osasid suurel ja väiksel viisil ning

kuulsaid «Philips» raadioaparate

ja **kõiki elektrimaterjale** ostate kõige soodsamatel tingimustel

T. AUA — A-S. KAPSI & CO & „PHILIPS“ materjalide ladu

Tartus, Suurturg 12. Telefon 44.

Tartu Võsiravila

A-S. Tartu Pärmivabriku juures.

Dir. dr. med. prof. L. PUUSEPP.

Tartus, Pikk tän. 62-64. Kõnetraat 34.

Ambulatoorne ja kliiniline ravimine.

Ravitakse:

Närvi-, lihaste-, liigeste- ja ainevahetuse haigusi.

Pärmivedeliku, süsihappe ja teised vannid, raba pakkimised, dušid, elektri- ja valgustusravi. Massaaž. Asutis on avatud kella 12—8 õhtul. Juhatus.

Tartu Vab. Tuletõrje

ülemvarahoidja kohusetäitja

kõnetunnid

on 2 korda nädalas pritsimajas — esmaspäeval ja neljapäeval kl. 10—11 h.

Juhatus.

Ruumid

välja üürida, Mõniste r. jaama juures. Kohased apteegi asutamiseks, arsti asukohaks ehk äriliseks või käsitöö ettevõtteks. Kirjad saata: Mõniste raudteejaam, Päivila, nõudmiseni.

Tähelepanu!

Hästi sissetöötatud

majatarwete äri,

keskliinnas pea käidavas tänavas, kiires korras ära anda soodsate tingimustega. (Ärasõidu tõttu). Soovijaid palun üles anda kuni 1. juunini slt. „Äri anda“.

C. F. Daugull

Alandus Tartus, Riia mnt. nr. 27. Telef. 109.

Soovitab kevadiseks istutamiseks **viljapuid, marjapõõsaid, jahukastevaba soome tikerbere, roose, hõbekuuski, puiesteepuid** ja nii edasi. — Hinnakirjad hinnata.

Kadunud

Teele Pühajärve mõisast tulles umb. 1 km Puka poole

unustatud rahakott

isikutunnist., vekslite, raudteesõidu loa ja vähese rahaga. Ausat leidjat palutakse ära anda Pühajärve konstaablile või Keeni jaama Mart Limukas'e nimele. Raha jääb leidjale vaevatasuks.

Ostetakse

küttepuid,

kaski — 630 k/meetrit.

Kirjalikud pakkumised hiljemalt 12-ks maiks s. a. saata Eesti Panga Tartu osakonna juhataja nimele, ära tähendades puude asukoht ja hind ühes juurdeveoga.